

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14 "
Pe o lună . 2.40 "

Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRATIA:
Strada Deák Ferenc Nr. 20.
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțămite publice și Loc
deschis costă fiecare șir
30 fleri.
Manuscripte nu să inape-
lază.

Jubileul Universității din Iași.

Arad, 25 Septembrie.

Anul trecut, când era să se sărbeze cincantenarul universității din Iași, am înregistrat și noi această știre, care ne umpluse inima de bucurie. Ne făcusem atunci interpretii sentimentului public dela noi, când ne-am dat cea mai caldă adesiune la această idee și am îndemnat cercurile noastre culturale, ca să ia parte, în număr cât de mare, la serbările ce se pregătesc. Întâmplarea a voit însă atunci, ca lucrurile să iasă altfel. Motive, neatârătoare de Ieșeni, i-au silit să amâie jubileul universității pentru mai târziu. Și acel târziu nu era departe. Pe cum aflăm din presa din regat, acele sărbători vor avea loc la sfârșitul lunii acesteia, în zilele de 26, 27 și 28 Septembrie.

Vedem din informațiile primite până acum, că toate măsurile necesare sunt luate, că programul din anul trecut se menține și că M. Sa Regele, sau eventual Prințul moștenitor vor lua parte la acest jubileu, cu atât mai mult, că manevrele regale se fac anul acesta în jurul Iașilor. O clipă binevenită va fi, în armonia asta, și vizita unui șir de reprezentanți ai universităților apusene, profesori iluștri din Viena, Cernăuți, Praga, Berlin și Paris, a căror sosire a fost anunțată.

După credința noastră, nu mai încapem nici o îndoială, că vestea acestui jubileu va avea și acum cuvenitul răsunet și că cei chemați dela noi, nu vor întârzia de loc a se osteni până în capitala de odinioară a provinciei Moldovenilor, pentru a nu lipsi dela această serbătoare, comună tuturor Românilor. Când mai anul trecut am pornit și noi o propagandă pentru Iași, am făcut-o nu numai din motivul, că orice triumf al învățământului românesc nu mai constituie ceva parțial și că orice val de cultură se revarsă asupra tuturor Românilor, ci în cazul acesta concret ne-a condus și un motiv istoric al culturii noastre, cu totul special.

Ne aducem încă odată aminte de trecut și ne gândim la istoria școalelor din Iași, pentru cari dascăli noștri, străbunii și părinții noștri au lăsat pe acolo toate rodirile muncii lor intelectuale. Facem o icoană a vremilor triste, prin cari trecuse această îmbelșugată provincie, bătută de toate hordele barbare și bântuită și ea în cercurile superioare de cultura livantină. Câte schimbări și progrese de atunci. Cât de primitive erau stările școlare, când bătrînul apostol al învățământului, Gheorghe Asachi a descălecat la Iași cu cei câțiva profesori ardeleni și cât de repede s'au avântat școlile seminariale mai întâi și pe urmă însăși universitatea, prin legătura asta a profesorului ardelean, unit cu cel

din Moldova. Cine va uita vre-odată, atât în Moldova, cât și aici la noi, că unul dintre întemeietorii cei mai pregătiți și cei mai muncitori ai acestor înalte instituțiuni ieșene a fost figura istorică a lui Bărnuțiu, idealul de unitate în conferința sa dela Blajul din 1848 și același ideal rămas până la sfârșitul tragic al activității lui la școalele din Iași. Ne-avem deci ceva sfânt, ceva meritos în istoria școalelor vestite și trebuie să ne facem și noi o datorie cucernică pentru amintirea lor și să ne împreunăm cu toții glasul la prăznuirea celor ce le-au dat temelia.

Este în sărbătoarea asta dela Iași ceva ce ne atrage îndeosebi. Constatăm, că în timpul din urmă începe și în viața noastră publică deșteptarea unui interes mai mare pentru principiul unității culturale. Istoricii de seamă vin și recunosc dreptatea acestui principiu, pe cari unii pornesc să-l batjocorească. Adunări, ca cea dela Blaj și cea recentă dela București, au fost de asemenea niște probe alese, de accentuarea pe o linie largă a ideii de înfrățire culturală. Iar serbarea dela Iași nu poate fi decât și ea o completare a acestor manifestări. Ca să luăm o pildă dela părinții noștri, propoveduitori prin Moldova și ca să admirăm la ce avânt s'a ridicat astăzi învățământul superior în România liberă și cu câtă mândrie poate sta alături de țările apusene, ne arătăm dorința aci, ca societățile noastre

FOIȚĂ ORIGINALĂ A ZIARULUI „TRIBUNA”

Primăvară.

De Al. Ciura.

(Sfârșit).

X.

La câteva zile, când zidul școlii era să fie pus sub coperiș, eși și el, să vadă bucuria zidarilor. Clădirea era împodobită cu ramuri verzi și păleurul închina de sus un păhar în cinstea ctitorului.

— Să trăești, domnule, și atâta rău!...

Inghiți băutura dintr'un răsufu și asvârli păharul, care se sfărâmă de pietro cu un clinchet de argint. Ceilalți lucrători închină și ei — și oamenii se adunau tot mai numeroși în preajma lui. Drumeți din satele învecinate se opriau, dând binețe, rămânând cu pălăriile în mână, cu ochii măriți de admirație. Copiii zburdau prin praful uliții și rîndunicii spintecau văzduhul în zig-zaguri îndrăznețe.

Bătrînul privea zidirea și inima i-se bătea mai cu putere în piept. Avea senzația, că se desprinde ceva din el, ridicându-l cu sine, în slavă.

Se simțea tânăr, fericit, puternic!

Ii venea să îmbrățișeze pe acești țărani cu fețele arse de soare, cu trăsuri îndurerate. Ii venea să le mulțamească în gura mare, pentru bucuria ce i-au pricinuit-o, dându-i prilej să fie dornic și îndurător, cum nu fusese înainte, niciodată.

Se gândia cu inima strînsă de bucurie, la surprizele ce le rezervase pentru acești oameni buni

și năcăjiți, cari muncesc și rabdă și tac... Făcuse, așa, o aluzie părintelui, dar acesta nu-l înțelese. I-se părea prea mare vorba, decât s'o poată crede în întregime.

rE mai bine, să'l lase în nesiguranță. Și când el va fi mort, când vor deschide testamentul, vor rămânea încremenți cu toții, binecuvântând țărîna ce îl acopere...

*

Un vânt rece trăgea dinspre gară.

Iși încheie paltonul, grăbi spre casă și se puse în pat.

Ii venia, că de acum poate să se odihnească în deplină liniște: își isprăvisese misiunea!

Rămase câteva zile în pat, fără să simtă dureri. Abia câte o umbră de răceală îl încerca, prin șira spinării. Se învăluia mai bine în straie, și răsfoia prin cărți, pe cari le citise de mult. Apoi se târa la geam și privea la clădirea școlii, care se ridica mândră peste coperișele de stuh, ce se ocrotiau la umbra ei.

Intr'o zi, când dascălul îi aduse gazetele, observă că acesta avea un zâmbet cu înțelesuri.

— Ce-i dascăle?

— Bine, domnule! Când sfințim școala?

— O să vedeți d-voastră, aștia mai tineri... pe mine mă dor toate oasele și nu m'aș mișca bucuros dintre perne...

Dascălul îi zise, la eșire:

— Cetește gazetele, domnule!

Frunzări prin ele, și rămase de odată, cutremurat de o emoție puternică: pe pagina unei gazete pentru popor își văzu fotografia, alături de aceea a școlii, iar dedesubt cu litere mari: un binefăcător al țaranilor.

I-se umeziră ochii.

Se gândia la șiretlicul, ce vor fi întrebuințat acești oameni, până să'l fi putut fotografia, la cele câteva date biografice, pe cari i-le stoarseră cu mare greu, vorbă de vorbă.

Se gândia la miile de oameni, cari vor sta acum cu gazeta în mână și vor rămânea cu privirea ațintită asupra fotografiei lui.

Intr'un târziu esclamă dus pe gânduri:

— Vanitate omenească! Te amesteci până și în lucrările cele mai curate!

Seara, înainte de culcare, simți că i-se taie picioarele; i-se făcu negru înaintea ochilor și o poară mare îi strivea coșul pieptului.

Trimise servitoarea în grabă, după părintele, întinzându-se în pat. Un flutur mare, cu aripi întunecate fâlăia speriat în jurul lămpii.

Când cei doi bătrîni rămaseră singuri, preotul îi prinse mâna cu blândețe. Privi în ochii înfrigați ai bolnavului, cari aveau selipiri de oțel. Era par'că suprema încercare de a concentra pentru câteva clipe, duhul de viață.

— Știu că totul s'a isprăvit, începu bolnavul. Moartea e aci la geam; are să intre îndată ce'l deschid... Nu umbla cu mângăieri deșarte... m'am obișnuit cu gândul acesta de mult. Dumnezeu mi-a lungit zilele, să văd și eu bucuria de azi a sătenilor; altfel aș fi murit mai de mult, dar nădejdea acestei zile mă amăgia. Ce frumoasă e aceasta zi, cea din urmă... Deschide geamul!

Bolnavul fu zguduit de un puternic cutremur:

— A venit moartea! Vezi cum pălpăie flacăra lămpii, cum se rinjește la mine capul de moarte al fluturului negru... Puțin lucru are de isprăvit

culturale, în frunte cu „Asociațiunea”, să nu uite a-și face datoria și a trimite reprezentanți la această frumoasă serbare de recunoștință a muncii și a românismului.

Justh între alegători. Duminică și-a ținut deputatul cercului Macău, Iuliu Justh mult anunțata dare de seamă, în fața unui public de câteva mii de oameni. De sine înțeles că Justh, care e conducătorul campaniei obstructioniste a ținut înainte de toate să justifice punctul de vedere al obstruanților. A arătat că în cameră singur partidul lui cere votul universal, ignorând astfel cu desăvârșire pe deputații naționaliști al căror partid fără îndoială că cere cu mai multă sinceritate decât d. Justh înfăptuirea acestei reforme salutare. Vorbind despre adresele de aderență pe cari municipiile le votează guvernului, a arătat că acele n'au nici o valoare morală, fiind smulse municipiilor cu presiune. Despre noul ministru de război, cavalerul de Auffenberg, a spus că are o mentalitate periculoasă pentru integritatea constituției ungare, ceea ce ministrul a dovedit cu prisosință în recentele lui declarații acordate publicității. La sfârșitul cuvântării sale, Justh, a vorbit despre votul universal, pe care-l menține nu principiului de egală libertate constituțională a tuturor neamurilor din Ungaria, ci dezideratului prejudețios al supremației ungurești.

Mărturisim și de data asta că mentalitatea dlui Justh nu ne surprinde, ceea ce ne uimește însă e că unii din oamenii noștri politici tot mai speră să afle puncte de atingere între mentalitatea noastră și cea a omului indicat să ne fie veșnic dușman politic.

Camera. Intr'o monotonie desăvârșită s'au continuat și astăzi votările nominale. Atât incintă cât și culoarele au fost pustii și nici o „senzație” la ordinea zilei n'a tulburat liniștea atmosferei de plictiseală. Pentru mâne aceeași perspectivă, de activitate parlamentară.

cu mine... Mă ia de mână... și atunci mi-se închid pleoapele și eu rămân galbin întins între perne. Și din trupul acela al mortului, se ridică căldura, voiața: sufletul meu, și se înalță încet-încet în slavă...

Bătrînul preot începu să murmure încet rugăciunea la eșirea sufletului.

— Acolo — continuă bolnavul — acolo, în scri-nul dela picioarele patului e un plic mare galbin. S'aduce pe notarășu, când oi muri și să-l deschideți. Am lăsat o sută de mii pentru biserică... și dascălului să-i faceți plată și copiilor săraci să le dați haine și cărți pe cei ce n'or fi având pe nimeni, și îi veți găsi pe drumuri, să-i ocrotiți în casa aceea mare de care scriu în testament; să-i ocrotiți, să creșteți oameni din ei, că și copiii cei lăpădați, copiii nimănu, încă sunt făpturile lui Dumnezeu... Și eu am fost asvârlit într'o margină de șanț, dar Dumnezeu n'a vrut să mă prăpădesc ca un câne...

Din cele patruzeci ori șaiszeci de mii să faceți casa aceea, pentru copiii lăpădați. Și o să mai rămână parale destule!

Părintele se uită speriat la bolnav. Aiura; nu mai încapă nici o îndoială, că aiura. De unde atâta amar de ban? Și de unde și până unde povestea cu copiii lăpădați, cu casa aceea mare?

Bolnavul încercă să se ridice, dar nu izbuti. Intinse mâna osoasă, într'un gest solemn.

— Părinte... dacă va veni o doamnă mare, o femeie bătrână, în haine cernite, să-i spui de povestea feciorului de țaran și a contesei, ce a fugit în lume, și despre copilul ce a fost lăpădat. Să-i spui, să moară și ea în pace, căci copilul a iertat-o!

Bolnavul izbueni în plâns cu sughituri.

Preotul nu înțelegea nimic din cele ce-i spu-

Noul ministru de război.

— Apponyi și dreptul public unguresc. —

Am arătat în unul din numerele trecute cum generalul Auffenberg a ajuns la cârma ministerului comun de război în urma stăruințelor moștenitorului de tron, care doarește ca cel puțin în această parte a conducerii monarhiei să fie stăpân desăvârșit. Dorința aceasta a Al. Sale Francisc Ferdinand omeneste este pe deplin justificată și tocmai din pricina aceasta, prin ajutorul Maj. Sale Împăratului, ea a putut să-și și găsească calea constituțională potrivită. Schönaich a plecat dându-și locul, după toate formele constituționale, lui Auffenberg omul în care moștenitorul de tron își depune toată încrederea, că va realiza reforma armatei noastre comune după principiile preconizate de El. Amestecul acesta „anticonstituțional” al moștenitorului de tron, se înțelege, a trebuit să bage în spărieți pe iubiții noștri compatrioți unguri. Auffenberg, omul moștenitorului de tron?! Presa ungurească, cum a mirosit așa ceva a și început să se tânguie, să amenințe, să facă aluzii subțiri la adresa viitorului monarh. Încă înainte de a se ști pozitiv cine va fi urmașul lui Schönaich, când se colporta numai vestea despre venirea lui Auffenberg, ungurii cu o vădită neliniște își manifestau nemulțămirea față de el. Il făceau „dușman al națiunii ungurești” (mă rog, nu știe ungurește!) și-i atribuiau fel de fel de intenții potrivnice „națiunii.”

Intr'o atmosferă astfel pregătită a trebuit să-și facă apariția în politica țării noul ministru de război. Neapărat că orce om, ori cari i-ar fi vederile lui, în astfel de împrejurări trebuie să-și netezească calea aruncând un calmant în gura oamenilor cari spumegă de mânie. Ministrul Auffenberg s'a executat deci și el și a făcut în „Neue Freie Presse” declarații de simpatie față de poporul unguresc „al cărui tip îi este deosebit de simpatice”, pe care el îl cunoa-

nea; își făcu cruce, gândindu-se cu groază: „Doamne sfinte! O fi nebunit!”

Ci bolnavul suridea par'că dintre pernele albe, cu un zâmbet ce vine de dincolo de lume.

Mâinile îi căzură dealungul trupului și ochii i-se deschisă pentru cea din urmă dată. O scăpărare stranie, ca de ghiață, licărea în fundul orbitelor.

Ii potrive lumina de ceară între degete, scoase cartea și ceti deslegarea. Își șterse apoi lacrimile și privi încă odată chipul mortului, cu înduioșare. I-se părea așa de blând, așa de mititel acest bătrîn adunat, cu mânuțele mici și străvezii ca ale unui copil. Și zâmbetul acela luminos împrejmuia fruntea ieșită înainte și umerii obrazului, pătați de o roșată spălăcită.

Fluturul înconjură odată capul mortului, fâlfâi din aripi deasupra luminiței de ceară — și sbură prin geamul deschis, în seara plină de mi-resme și de visuri, ridicându-se în slavă...

ște încă de pe când era comandantul brigăzii din Györ. Mai mult, Auffenberg și-a ținut de datorie să se pronunțe și asupra aspirațiilor ungurești în armata comună, pe cari el le crede „realizabile întru cât permit considerațiile tehnice ale armatei”. Dar curtuazia noului ministru a mers atât de departe încât el a abzis și de titlul de până acum al ministrilor comuni de război. Auffenberg nu s'a mai numit „Reichskriegsminister” ci pur și simplu „Kriegsminister”.

Ce desiluzie însă?! Bietul soldat, cavalier și sincer, a uitat un mare lucru, a uitat că există în această lume un drept public unguresc și un strașnic apărător al lui, un al doilea drept public în persoană, contele Albert Apponyi, care stă la pândă și de câte ori sacrosanctul drept este vătămat își ascute mult grăitoarea-i limbă întru apărarea lui. Ministrul Auffenberg, omul moștenitorului de tron, a uitat că declarațiile lui, oricât ar fi de drăguțe, constituie un atac împotriva dreptului public unguresc, care de o groază de vreme este singurul cal de bătaie al ungarilor; a uitat că aceste partide recrutate din urmașii de generații ai nemeșilor lui Verböczy sunt făcute anume să sucească în fel și chip toți paragrafuli dreptului public. Fac obstrucții, se încaieră, se înduioșează și jertfesc ori și ce numai să câștige ceva pe terenul dreptului public. Nu știa că acel om politic ungar căruia i-a succedat să stoarcă din Viena o denumire nouă, pe placul „națiunii”, în terminologia dreptului public unguresc, poate să se întoarcă cu orice pretenții acasă, căci „națiunea” îl va primi cu osanele, îl va sărbători și-l va face erou național. Ce mi-e mie sufragiul universal, își zice focosul patriot ungar, când eu pot de astăzi înainte să-i zic: „Reichskriegsminister”-ului „Cs. és kir. közös hadügyminiszter”.

A uitat Auffenberg de toate aceste, căci poate că se răsândea și nu da prilej interpelării de Sâmbătă a contelui Albert Apponyi, care și-a mai câștigat un titlu de glorie prin o nouă vorbărie adusă pe cel mai profund bariton. Căci iată ce zice ilustrul candidat de profesor de drept public la universitatea din Budapesta:

— Mai ales în fața acelor factori, cari în urma situației lor oficiale tratează chestiuni ungurești nu poate să fie important, dacă iubesc pe unguri ca indivizi sau ca rasă, dacă le sunt simpatici sau nesimpatici; ne bucurăm foarte mult dacă le suntem simpatici, dar însemnătatea lucrului stă în aceea, cum știu ei să se împace cu situația de drept public a Ungariei ca stat independent și a națiunii ungurești, ca națiune unitară și independentă. Din declarațiile dlui ministru Auffenberg, durere, tocmai contrarul se pare a rezulta, pentru că, mă rog, în cercurile înalte militare domnește un astfel de spirit, în urma căruia așa se vorbește despre rasa ungurească, numai ca despre o anumită rasă, ca despre oricare rasă din monarhie, ca „Reichskriegsminister” trebuie să te porți bine.

Și continuă contele Apponyi în aplauzele camerei despre denumirea noului ministru de război, „pe care dacă-l numim numai simplu, ministru de război, fără nici un atribut, atunci nu știm al cui ministru este el.” La urmă, apoi după o astfel de grea echilibristică de gândire contele Ap-

Dr. DUMITRU POPA

Medic universal. Fost medic de clinică și spital.

Specialist în morburii interne,
de femei, de copii și de urechi.

— ARAD —

Strada Petőfi (lângă gimnaziu) Nr. 10.

Consultanți: 11-17 ore a. m. și 1/23-5 ore p. m.

ponyi face grava interpelare: „Avut'a domnul ministru prezident cunoștință... dacă da, pentru ce”... etc. etc.

Nu ne vom năzui să spulberăm noi argumentațiile șubrede ale lui Apponyi în privința aceasta. La urma urmelor nici nu ne interesează cum vreau ungurii să denu-mească pe ministrul de război. Ținem însă să arătăm, că din svârcolirile ungu-rilor și chiar și din declarațiile ministrului Aussenberg orice om putea să scoată o constat-are vrednică de reținut: Moștenitorul de tron și-a impus punctul său de vedere în ceea ce privește armata, iar ungurii au de ce să teme. Aussenberg deși iubește „tipul unguresc” câtă vreme va fi el la pu-tere nu va permite să se mărească preten-țiile ungurești asupra armatei comune dacă până la limita pe care „o permit con-siderațiile tehnice.”

Tot ce am vrea însă noi să știm, este, că schimbarea reformelor militare, care vedem că se anunță, va aduce cu sine și o schimbare a acelor puncte vătămătoare pentru noi naționalitățile. Am vrea să știm dacă greșelile unui maghiaron ca Schönaich vor putea fi reparate cel puțin acum în ceasul al unsprezecelea. Tulburarea ungu-rilor și discretele semne ce se dau, parcă ne-ar îndreptăți să nădăjduim.

Scrisori din București.

Agitațiile Dobrogenilor. — Cum s'au acordat drepturile în Dobrogea. — Procedu neromânesc. — Cereri de îndreptare a greșelilor.

București, 11 Septembrie.

De câțiva timp presa a început să discute cu apărindere modul cum s'au acordat drepturile poli-tice în Dobrogea. Ca totdeauna la asemenea o-caziuni, s'au făcut greșeli, de pe urma cărora o seamă de oameni, deși în conformitate cu le-gea, au să sufere multe neajunsuri. Nu este vorba de străinii, cari au căutat să se strecoare fără de nici un drept în cetățuia românească. Nu este vorba de Ovreii, Bulgarii și Grecii, cari au cău-tat să profite de ocazie spre a se vedea înarmați cu toate drepturile cetățenești și a-și putea con-tinua munca de subminare a intereselor noastre naționale. Față de aceștia comisiile instituite în primăvară au fost poate prea indulgente. Este vorba de acei Români neași cari, din capriciul unor susceptibili membri ai comisiilor, s'au tre-zit că li-se refuză dreptul de cetățeni români.

În această categorie cad o seamă de macedo-neni și foarte mulți transilvăneni stabiliți în Do-brogea. După legea votată și promulgată, ori ce Român, de ori unde ar fi el, va fi recunoscut de cetățean dobrogean de îndată ce va face o decla-rație, prin care renunță la protecția străină și cere să fie recunoscut ca cetățean român. În prima ei redactare, legea cerea ca respectivul să aibă proprietate rurală sau urbană. Grație stăruințel-or dlui deputat Sasu, originar din Săcele, acea-stă condiție a fost înlăturată cu ocazia votării legii, care s'a modificat în sensul că Românii vor-fi recunoscuți și fără a avea vre-o proprietate. Cu ocazia revizuirii cererilor de înscriere în lis-tele electorale și a examinării actelor, comisiile instituite atât la Tulcea, cât și la Constanța, în loc de a fi cât se poate de încrezătoare în senti-mentul Românilor, cari, conform legii, cereau favorurile unui drept, au fost de multe ori mai îngăduitoare cu străinii, cari numai sentimente românești nu pot avea. Astăzi, grație acestui ne-românesc procedeu, o seamă de Români nu se pot

bucura de favorul unei legi aduse mai ales pentru ei, în timp ce mulți străini au pătruns în listele electorale.

Ori ce Român din provincii, odată stabilit în țară, se identifică cu interesele fraților de aici, se identifică cu interesele țării, pe care nu o con-sideră miciodată drept patrie adoptivă, ci ca pe adevărata lui țară, pentru care muncește cu drag, de viitorul căreia leagă viitorul urmașilor lui. Ba, dacă noi ardelenii avem ceva de observat, este tocmai faptul că acești frați plecați din mijlocul nostru de multe ori uită de locul de unde au por-nit, de cei rămași în urmă, rup eu dânsii ori ce legături și uită de îndatoririle, ce le au față de lupta grea pe care o duc cei de acasă.

În Dobrogea de pildă avem câteva mii de mooani seceleni, cari au uitat de îndatoririle față de instituțiile culturale din satele lor lăsate pradă atacurilor străine. Acolo unde s'au stabilit, deși poate s'ar fi găsit alt-unde mijloace, iar de ajutorul lor era nevoie acasă, ei au ridicat din averea lor biserici, au ridicat și înzestrat școale, au sprijinit ori ce mișcare culturală locală. Și doar aici era statul, care ar fi putut să le facă toate, în timp ce sprijinul lor bănesc ar fi asi-gurat existența atâtor școale românești de acasă.

Odată veniți aici, însă, ei s'au considerat de băștinași, cari nu pot avea alte interese decât acelea de a-și vedea comuna, în cari s'au așezat, într'o stare înfloritoare. Ei sunt și se simt Ro-mâni, fie că legea făcută de oameni le-ar recu-noaște, sau nu, această calitate. Ei trăiesc și mor ca Români, cari fac cu dragoste ceea ce li-se cere în interesul țării și al neamului. Față de astfel de oameni, Români așezați în Dobrogea cu gân-dul de a rămânea acolo, comisiile au procedat de multe ori prea arbitrar. Și cu deosebire au să sufere astăzi tinerii, cari nu au îmbrățișat carie-rele părinților lor — agricultura și economia de vite, ci s'au aplicat la comerț, sau urmează studii universitare. Comisiile au respins cererile a o multime de tineri din această categorie cari, spre a li-se recunoaște un drept, pe care li-l dă legea, dar li-l'a tăgăduit capriciul oamenilor, vor trebui să recurgă la cale mai anevoioasă a recunoașterii prin Corpurile legiuitoare.

Un caz tipic, care arată destul de evident men-talitatea membrilor comisiilor însărcinate cu cer-cetarea petițiilor.

Un tânăr transilvănean, proprietar rural, deci în conformitate cu pretențiunile legii înainte de modificarea ei, declară că renunță la ori ce pro-tecție străină și cere să i-se recunoască dreptu-rile inerente calității de cetățean român. Mem-brii comisiei se interesează despre dânsul în co-muna, unde e proprietar. Notarul, om de curînd venit în sat, le spune că „individul” e văcar la cutare proprietar. Se ia act de declarația dlui notar și „văcarului” i-se tăgăduiește acordarea drepturilor, pe cari conform legii le cerea. Fapt este că „individul”, pe care d. notar nu-l cunoș-tea, era student la universitate. Este însă curioasă mentalitatea dlor membri, cari au fost de părere că un văcar nu trebuie să primească ceea ce le-gea îi dă. Interesant, nu-i așa? Când astfel se culeg informațiile, nu era mai corect să se proce-deze altfel?

Astfel de cazuri sunt multe, ceea ce a făcut ca în populația românească a Dobrogei să se ma-nifesteze o vie nemulțumire și să se ceară reviz-ierea tuturor cererilor respinse, să se dea tuturor Românilor drepturile, pe cari li-le dă legea. În câteva orașele s'au ținut întruniri de protestare, la cari oratorii au înfierat purtarea neromâ-nească a membrilor comisiilor amintite.

Câteva deputații s'au prezentat dlui prim-ministru și ministrului de interne, arătând ne-dreptățile ce s'au făcut și cerînd să se revină asu-pra lor. Interesul nostru este ca în Dobrogea să avem o majoritate românească. Cei cari au res-pins cererile de înscriere ale Românilor în listele

electorale, au comis nu o greșală, ci un păcat na-țional, care nu trebuie lăsat să-și arate urmările. De altfel șefii guvernului au promis că vor lua măsurile necesare.

Coresp.

Vlaicu a sburat în Sibiiu.

Sibiiu, 25 Septembrie.

(Raport special.) Aviatorul Vlaicu a sburat ieri în Sibiiu, în fața unei asis-tențe de mii de oameni, între cari se afla toată elita Sibiiului, clerul, reprezentanții autorităților militare în frunte cu coman-dantul de corp, reprezentanții autorităților civile, toate școalele din Sibiiu cu elevii și un imens public din satele învecinate. Vremea nu a fost favorabilă sborului, care s'a făcut numai prin îndrăsneala aviatoru-lui nostru. Un vânt energic părea că va zădărnici și deastădată ascensiunea. Pu-blicul întreg și îndeosebi prietini depuneau toate stăruințele pe lângă Vlaicu să nu în-cerce pe un timp atât de primejdios sbo-rul. S'a așteptat câteva ceasuri pe teren potolirea vântului. Când Vlaicu a văzut însă că se înoptează și nu e nici o speranță ca vântul să se potolească, împotriva stă-ruințelor tuturor a dat ordin să se scoată mașina din hangar și s'a urcat în ea.

În câteva clipe mașina și-a luat saltul pe un vânt care bătea cu toată puterea. Ridicată abea la câțiva metri ea fu apu-cată de puterea elementului, care o clă-tina ca pe o frunză. Publicul privea cu ră-suflarea oprită scena asta în măreția ei în-fiorătoare. Vlaicu făcu o încercare să vi-reze, îi fu însă cu neputință. Atunci apu-case direcția vântului și cu o iuțeală uimi-toare s'a îndreptat, peste Türkenhügel dela marginea terenului, spre Negoi, ate-risând la o distanță de 5—6 kilometri dela locul ascensiunii.

Publicul l'a așteptat pe îndrăsnețul aviator într'un entuziasm indescriptibil. Toți l'au felicitat călduros. Seara a fost o agapă în onoarea sa, la restaurantul Brote, unde i-s'a adus asemenea cele mai călduroase ovații și manifestații de iubire și admirație.

Cu poșta de seară primim dela corespondentul nostru următoarele amănunte:

Timpul a fost foarte nepriincios. Dimineața a plouat, așa că lumea din afară nu se prea sim-țea ispitită să plece în Sibiiu, unde Dumineca tre-cută s'a păcălit atât de amar. Totuși au venit mulți din afară, dar aproape numai Români. Să-liștenii cu tren special.

Pe esercierplatz s'a adunat public foarte nu-meros. Peste 20—25,000. Cătră amiazi a stat ploaia, dar a început un vânt care a ținut până seara. Vântul era așa de vehement, încât publi-cul credea că Vlaicu n'o să îndrăsnească să sboare. Când la 5 și jum., s'au deschis ușile han-garului și a eșit Vlaicu în haine de pilot, alături de aeroplan, lumea a fost cuprinsă de o groază. Se temea că o să se întâmple ceva. Vlaicu se urcă în aeroplan și pleacă. Lumea e mută de tea-mă. Vântul bate cumplit, mașina își rea un sbor frumos, până când după o minută de sbor începe

Ocazie de cumpărat mobile!

Din cauza producției abundente poți afla pentru prețurile cele mai săzute mobila de lipsă la: **Székely și Bóti** fabricanți de mobile în **Marosvásárhely** **Plaza Széchenyi-tér 47.**

Oamenilor acreditabili se vând și pe lângă
= plătire în rate lunare fără nici o urcare
de preț — — —

= Mare asortiment în trusouri pentru mirese. =
La cerere din provincie trimite bogatul catalog ilustrat.

a se elătina de furia vântului. În public e o panică, însoțită de un sentiment de bucurie și de mândrie că Vlaicu e mai puternic ca văzduhul agitat. Dar vântul nu conține și Vlaicu trebuie, după un sbor de abia vr'o trei minute, să aterizeze, dacă nu voiește să-și expună viața atât de serios amenințată de primejdie.

Publicul, care a admirat curajul aviatorului de a sbura pe un timp atât de nepotrivit, a fost încântat că i-a succedat și pe timp atât de nefavorabil, ceea ce nu li-a succedat atât aviatori nici pe timp potrivit, și a plecat foarte mulțumiți, mai ales că Joi, Vlaicu a făcut un sbor foarte răușit, fiind ajutat de timp.

Ordinea pe câmpul de sburat n'a fost prea bună. Poliția din Sibiu a lăsat să se simtă că Vlaicu nu e — sas. Partea cea mai mare a publicului ($\frac{3}{4}$) a putut să intre pe teritor fără bilet.

Povestea sperietoarelor.

În numărul său de ieri ziarul „Világ” publică un frumos articol — din pana scriitorului O. Jászai — asupra politicii naționalisto-fobe a guvernelor ungurești, pe care-l dăm în traducere:

Sunt zadarnice toate motivările și nesfârșitele mormane de date statistice: reacțiunea văzându-și primejdute privilegiile ei de clasă, dă alarmă în lume că votul universal va nimici egemonia ungurească, căci politica loială a adevăratei democrații duce la slăbirea Ungurilor și întărirea naționalităților.

Această îngustă și falsă sofisticărie se menține cu atâta insistență că surprinde pe toată lumea care privește politica drept sistem al unor preocupări practice. Cu atât mai mult că povestea cu gogorița naționalităților se acreditează nu numai la aceia cari își făuresc dintr'însa o proptea pentru interesele lor de clasă, ci și în masele largi ale societății ungurești, pentru cari votul universal ar însemna însă o îmbunătățire însemnată în soarta lor mizerabilă.

Acest simpton al societății ungurești e atât de bătător la ochi, încât face să ne ocupăm de obârșia acestei gogorițe a naționalităților și de felul cum a putut să prevaleze această gogoriță scornită de funcționarii administrativi și fiscali, față de concepția clară a lui Eötvös și Deák asupra politicii de naționalități.

De fapt, studiind literatura ziaristică din epoca ce-a urmat după absolutism, vedem că față de naționalități se manifesta o ținută pașnică și cavalerescă. Pe atunci nu trecea drept o *trădare de patrie* faptul că stai de vorbă cu naționalitățile sau chiar începi o acțiune comună cu ele. Astfel numai câțiva ani după tratatul dualist cei mai întransigenți patrioți unguri din stânga extremă, în frunte cu Daniel Irányi, au elaborat împreună cu deputații naționaliști un proiect de lege, care ce privește ridiculismul într-o apărare a intereselor naționalităților, întrece cu mult pe cel al legii de naționalități. Astăzi de-ar îndrăzni să vină cineva cu un astfel de proiect de lege, politica oficială ar însemna contra lui cel mai brutal boicot social, pe când atunci nici o vorbă grea nu s'a ridicat contra lor.

Cu toate acestea tocmai în această epocă liberală s'a născut legenda despre gogorița naționalităților. Tratatul dualist se sprijinea pe baze destul de subrede și partidul guvernamental s'a văzut necesitat să se întărească prin mijloace artificiale. Alături de revizuirea legii electorale se oferea ca cel mai sigur mijloc influențarea organizației comitatense așa fel, ca numita administrație autoritară să fie la discreția veșniciei puteri de guvernare. Și de fapt, cu ajutorul unui sistem electoral reacționar viril, proiectul de lege prezentat Camerei a pus judecătorii la dispoziția nobilimei de mare proprietate și fidelilor manechini ale acestora. A presimțit nu numai stânga extremă ci și stânga medie că acest proiect de lege înseamnă o rupere pentru totdeauna de tradiția renașterii liberale ungurești și va infiltra în constituția țării omnipotența de stat și microbii domniei plutocratice de clasă. În această situație complicată și dificilă a aruncat apoi partidul dela putere pentru întâia oară argumentul gogoriței naționaliste. Ca să-și palieze interesele

de partid și de clasă a început mai mult să șoptească decât să obștească în vileag, că acest proiect de lege nu e îndreptat contra opoziției ei contra naționalităților. Dar n'a reușit tulburarea apelor democratice. Șeful naționaliștilor — Alexandru Mocioni — a explicat că aceste fantasmagorii nu sunt bune de altceva decât pentru introducerea pe ascuns a sistemului absolutist, care sub pretextul maghiarizării cu forța va paraliza ori ce libertate politică. Această motivare a fost aprobată nu numai de stânga extremă ci și de stânga medie, și Csernátóy, cel mai competent publicist al acesteia, scrie în numărul dela 3 Iulie 1870 al ziarului „Ellenör” următoarele:

„E adevărat, că între patru ochi ni-s'a recomandat primirea votului viril și sub cuvânt că *allicum neamul nostru va fi cutropit de naționalități*. Alexandru Mocioni poate fi sigur că partidul nostru cunoaște deja gluma aceasta și îi spune — *atât între patru ochi cât și în public — partidului guvernamental din vorbă: farceur va!* (Șterge-o șarlatane.) *Toți cunosc apucătura asta cu care nu vor mai putea amei nici un om cuminle. Astăzi înțelege poporul nostru că-l sperie cu Românii, cu Sârbii și cu celelalte naționalități numai ca să stea binisor și să creadă că-i în interesului când îi scurtă libertatea, îi ciunțează drepturile și îi îngreunează poverile. Știm și aceea că îndută ce s'ar face cea mașină de muncă comună și egală pentru toți, n'ar mai speria nimeni Unguria cu cotropirea românească, sârbească sau cine știe ce altă gogoriță.*

Mocioni are toată dreptatea, dar mai ales când spune că *neamul unguresc n'are lipsă de cele avantagii artificiale prin cari politica orbilor ar vrea să-și asigure existența*. Dacă n'am fi pe deplin încredințați că *neamul nostru n'are nevoie de avantagii artificiale, ar trebui cu adevărat să desnădăjduim ce privește existența ungarimei, căci aceasta poate fi asigurată prin trecutul nostru istoric, prin râvna și cultura noastră, prin toate avantajile naturale îndreptățite, sprijinite pe trecut, valabile acum și cari pot fi trecute și în viitor, dar nici de cum n'ar putea fi asigurată prin avantagii artificiale.*

Nu există vr'un document mai caracteristic asupra nașterii acestei gogorițe. Ciuntirea libertăților publice se putea numai accentuând din ce în ce mai puternic fantastica poveste cu prăpădul ungarimei. La început: înecțisor, pe furis, la ureche, pe urmă mai tare între oameni și mai cu îndrăzneală, pe măsură ce apăsarea domniei de clasă devenea mai insuportabilă pentru ungarimea muncitoare.

Cine să nu poată distinge că pentru îndreptățirea legii comitatense s'au invocat aicele motive, cu cari moștenitorii vechei domnii de clasă luptă contra drepturilor constituționale? Și mai trist în acest spectacol e faptul că teoria gogoriței nu e propagată numai de partidele istorice ci și de intelectuali. În mijlocul maselor inconștiente s'a acreditat glasul de primejdie al clopotelor trase în dungă vreme de patruzeci de ani: caută toată pricina nevoilor și a mizeriilor sale la naționaliști și nu vede, că de atunci încoace din toată această comedie n'a câștigat decât șarlatanul lui Csernátóy.

Și nu vede nici că de atunci s'a plimit profeția acestui genial publicist. De fapt, acum e gata „mașina muncii comune”. Apărarea națională e atât de perfectă încât un palmaș sau muncitor nu poate face un singur pas să nu se izbească cu capul de vr'o grindă din inespugnabila cetate a cavalerilor feudali. Au început cu persecutarea presei naționalităților și au sfârșit cu reglementarea celei ungurești. Prin vexarea și disolvarea societăților naționaliste le-a crescut pofta așa fel că nu se mai mulțumesc cu împilarea societăților muncitorești ci calea în picioare și năzuințele de libertate ale învățătorilor unguri, după pilda rusescă. Prin excluderea naționalităților din politică și administrație, politica lor comitatensă a ajuns atât de infamă că o aplică ori cui ar îndrăzni să le atingă interesele de sinecură sau de buzunar. Cu acest patriotic sistem au scăpat „neamul” nu numai de naționalități, ci și de ori ce mișcare democratică.

De aceea s'a născut legenda cu gogorița naționalistă și a luat proporțiile de astăzi, când după o dezvoltare economică și culturală de o jumătate veac democrația ungurască reia opera începută și răpusă prin forță și ticăloșie a renașterii de prin anii patruzeci.

Cronică din Paris.

Schimbarea costumului bărbătesc. — Neurastenia la sate! — Moartea unui aviator-constructor. — Parisul în toamnă. — Negocierile franco-germane. — O crimă senzațională.

Paris, 20 Septembrie.

Hotărât lucru: dacă scriitorul Rémy de Gourmont va reuși să schimbo în Franța inestetica și greoaia modă bărbătească, care caracterizează veacul al douăzecilea, feliicitările nu i-se vor refuza. Dealtmintelea, d. de Gourmont nu e cel dintâi și nici singurul care se plânge de uriciosul jug al gulerilor scrobite, de incomodele manșete, de puțin elegantele haine, redingote și pantaloni bărbătești, atât de inferioare costumelor din veacul trecut. Anatole France a înfierat de mult, cu ironia și grația lui obișnuită, portul sexului tare din epoca noastră. Și polemica pe care a început-o și o urmează cu atâta statornicie, d. Rémy de Gourmont s'a făcut ecoul a mii de persoane cari gândes la fel cu dânsul. Publicistul francez a avut însă, întru atingerea copului său de a revoluționa moda bărbătească, o idee de o irezistibilă ingeniozitate: în loc de a se adresa bărbatilor direct, el se adresează sveltelor și finelor pariziene, invitându-le de a face caz de toată influența lor, pentru ai hotărî pe cei din sexul contrariu de a roveni la portul mai estetic care a dăinuit până aproape de mijlocul veacului al nousprozecelea. D. de Gourmont cere ca greoaiele haine și redingote să facă loc elegantelor jachete cu „jabot”, ca pantalonii lungi să fie înlocuiți cu pantalonii scurți peste ciorapi de ață sau de mătasă, ca gulerile scrobite cu modernele cravate să fie părăsite pentru dupele și delicioasele gulere de dantele, ca tot dantelele să ia locul manșetelor pe cari le purtăm în prezent.

Mișcarea pornită de d. de Gourmont a prins în mod solid; până acum nimeni nu i-a adus vre-o obiecțiune serioasă în favoarea modei din ziua de azi. Aderenții noului costum masculin se numără cu zecile de mii printre bărbați și femei. Publicistul francez va răuși el într'adevăr de a ne revoluționa portul? În acest caz ar număra mulți obligați. Din anchetele publicate până acum în acest scop, reese că bărbații ar fi fericiți să scape cel puțin de uricioasele pălării tari, rotunde sau înalte, pe cari ar fi de dorit să le înlocuim cu pitoreștile pălării de păslă atât de susceptibile de ași varia forma, după fizionomia acelor cari le poartă.

...O constatare nouă și destul de măhnitoare au făcut de curind sociologii francezi: neurastenia, trista și sumbra neurastenie, începe să pătrundă prin sate. Populația rurală nu e nici ea cruțată de acest rău care până azi se mulțamește săși aleagă victimele numai printre locuitorii dela orașe. Din rapoartele și statisticile medicilor sătești, reese că țărani suferă și ei de neurastenie — ca și eleganții snobi cari și plimbă desgustul de viață prin saloanele ferice iluminate. Țărani atinși de neurastenie, spun rapoartele sociologilor, dovedesc simptome de adâncă depresiune morală; ei devin taciturni, perd pofta de mâncare, slăbesc, perd orice interes pentru munca pământului și la urmă se sinucid fără nici un motiv determinat...

Cari să fie pricina acestei nenorociri? Pricepem mai ușor neurastenia locuitorului din orașele mari, ca are zeci de cauze: mai întâi promiscuitatea, sgomotul noicetat al activității contemporane, apoi puțința de ași realiza cu ușurință toate plăcerile, grație progresului în toate ramurile de existență, în sfârșit, și mai ales, vârtejul de plăceri pe cari le oferă orașul și pe cari le poți gusta cu atâta belșug când ești bogat... Dar sătenii, robuștii și sănătoșii săteni, harnica și solida populație rurală?... Ni-s'au promis anchete serioase întru căutarea răului și mijloace energice pentru a'l strivi în germene. Vă voi ține în curent cu această interesantă chestiune de psihologie socială.

...O nouă victimă a aviației! De data aceasta Franța n'a perdut numai un fiu eroic, ci și un creier focund, ingenios: pe aviatorul-constructor Nieuport. El a murit ca atâți alți viteji cuceritori ai aerului, în urma unui accident de aterisaj. Nieuport este inventatorul aparatului ei poartă numele și care este unul din cele mai elegante și perfecționate aparate din ziua de azi.

Răposatul a murit în vârstă de treizeci de ani. Cu prilejul morții lui, ziarele pariziene desbat o chestiune foarte interesantă; ele se întrebă dacă n'ar fi mai bine de a'și risca ei înșiși viața în plimbări prin văzduh? Pentru aceasta simplii piloți ar trebui să fie singuri designați.

Oamenii ca Blériot, ca bietul Nieuport bună-ură, sunt prea prețioși patriei lor pentru a'și risca cu ușurință existența, atât de folositoare țării. Și mi-se duce gândul la Aurel Vlaicu, bravul și ingeniosul constructor român, despre ale cărui admirabile sbouri, am cetit cu atâta interes în „Tribuna”.

...În tratativele franco-germane a intervenit o nouă pauză supărăcioasă. Negociările acestea amenință, grație guvernului german, să nu se mai săvârșească nici odată. D. de Kiderlen-Waechter pare că a renunțat iar la schimbul de tratative scrise, pentru a relua felul verbal. Ce o să mai rămasă din această criză? Nu știu ce să mai cred. Și toată lumea e cufundată în aceeași ignoranță. Cel mai bun lucru ar fi să așteptăm în liniște și fără nerăbdare rezultatul tratativelor între aceste două mari națiuni. Aceasta e dealtmintelea și starea de spirit a poporului francez.

...Parisul are străzi și foburguri, cărora anume anotimpuri le împrumută o grație specială. Așa, bunăoară cheburile sunt mai plăcute primăvara când cerul de un albastru curat se oglindește în apele curgătoare ale Senei, când domul Invalidilor împrăștiie scântei de aur sub soarele de Mai, când castanii înverzesc în văzduhul limpede și fluid. Iarna, dimpotrivă, îmi place să rătăcesc prin străzile vechi și înguste din cartierul Latin, pe la aprinsul lumânărilor, când ceața deasă dă trecătorilor aparența unor fantome, când felinarul negustorului de castane răspândește în jurul o lumină roșietică și misterioasă, când vitrinele selișese slab în brumă.

Dar acum suntem la începutul toamnei. Frunzele muginii se aștern zilnic sub castanii dezolați. Soarele învăluie orașul într-o lumină limpede dar debilă. În zare, nori roși se amestecă cu nori albi, într-o învălășeală grandioasă. Prin văzduhul transparent curg fiori răcoși — și pe cea vreme, iubesc să rătăcesc după amieze întregi în preajma palatului Trocadero, între squarul Trocadero și puntea de la Grenelle, pe partea dreaptă a Senei, unde se înșiră cu o melancolie așa de dăncă mai multe căsuțe vechi de mai bine de două sute de ani, cu acoperișul de șindrilă, mărunte numai de un cat și cu prispele verzi de lemn. Ele îmi pornesc mintea, nu știu de ce, la pridvoarele caselor micilor boeri Olteni, de pe vremea lui Iancu Jianu...

...În ceasul de față, poliția din orașul Tours instruește o crimă senzațională, care are multă asemănare cu asasinatul pictorului Steinheil, asasinat comis, se credea, de soția defunctului, care totuși a fost achitată din lipsa de probe materiale și mai ales a extraordinarei inteligențe cu care a reușit să se apere dna Steinheil. Vă amintiți, cred, de acest proces celebru care a făcut atâta șmotel în presa internațională, sunt acum aproape trei ani. Ei bine, cazul ce se instruește momentan la Tours, nu e mai puțin interesant. Un rentier bogat, d. Guillotin, a fost asasinat de un anume Houssard, văzând și amantul soției ucisului. Bănuț și d. Houssard n'a întârziat de a'și mărturisi vina. Judecătorul însă, și se pare că are dreptate, a arestat-o și pe dna Guillotin sub inculparea că ea e complicea amantului ei Houssard, că ea e principala instigatoare a asasinatului soțului ei, și ea a făcut din Houssard pe care îl înebuncea în timpul pentru seducătoarea femeie, un simplu instrument în mâinile ei. Firește că asasinul neagă orice complicitate a femeii pe care o iubește; dna Guillotin neagă cu nu mai puțină energie de a fi împins pe Houssard să-i ucidă soțul. Toate sunt însă întruiva ei, și niște destăinuirii făcute judecătorului de o fostă a ei prietenă, i-au agravat cazul. De remarcat e faptul că dna Guillotin se aseamănă mult în grație, spirit de seducțiune și săngerece, cu faimoasa dna Steinheil de care am pomenit.

C. R. B.

De sub Meseș.

Poporul se deșteaptă. — Unii conducători, cari își cunosc misiunea. — O producție teatrală.

Un curent de adevărată emancipare și primenire a început a scormoni din somnul letargic spiritul amorfizat dela poala Meseșului. Culmea acestui munte, în forma unui zid chinez desparte Ardealul de părțile sălăgene. Pe plaiurile lui, unde înainte cu două mii de ani se înșirau mândru castele Romanilor — coloniști — azi bate un vânt înviorător de redeştere națională. Poporul românesc își pricepe rostul său, și cu pași siguri înaintează către desăvârșirea vieții sale naționale și culturale.

Vechiul „Meseș”, martor al atâtor mizerii și zbuciumări, prin cari a trebuit să treacă, azi poate privi cu satisfacție și mândrie, văzând cum Românul, vechiul lui tovarăș, a început a lua calea cea droaptă.

Conducătorii poporului de aici, deși nu toți, încep a-și părăsi indiferentismul amorfizat, care până acum împiedeca ori ce manifestație de ordin cultural a poporului nostru.

Unii, dintre intelectuali, dau frumoase dovezi de muncă și stăruință în această direcție. Prin pilde concrete îndeamnă poporul la muncă. Amin-tese îndeosebi munca intensivă într'adevăr vrednică de laudă a preotului gr.-cat. din Bogdana d. Ioan Nossă. Acest conducător, entuziasmat de chemarea s'a, îndeamnă eu cuvântul și fapta la muncă pe intelectuali și țărani deopotrivă. Prin economia dsale rațională dă îndemn poporului să-și cultive mai bine petecul de pământ, să-și valorizeze mai rațional produsele și astfel șterge din popor o mulțime de lipse materiale și întărește în el alipirea către pământul strămoșesc.

Durere însă, că unii dintre conducători stau nemșcați în fața muncii celor dintâi, sau — ce e mai înjositor — se încearcă a le pune chiar obstacole. Cu toate acestea, majoritatea poporului stă în tabăra celor dintâi. Prin patronajul acestora înaintează cu pași hotărâți pe calea cea bună.

Poporul în unele comune, la inițiativa conducătorilor, înființează însoțiri populare, iar unde încă n'au înființat, se ocupă cu ideea înființării astorfel de societăți. Semn că poporul a ajuns la acel grad de judecată, încât e în stare să înțeleagă binefacerile însoțirilor.

În seara de 17 Sept. n. ni-s'a dat ocaziune să putem asista la o frumoasă manifestație culturală artistică a tinerimei din comuna Păușa — o comună mică situată la poala Meseșului. — Timpul posomorît și ploios a împiedecat pe foarte mulți de a putea participa la această producțiune, au fost însă mulți și de aceia, cari au ținut oare cum să strălucească prin absență. Mă miră faptul, cum de dintre învățătorii gr.-or. abia au fost doi, cu toate că sunt foarte mulți în jurul acesta. În total abia au fost câțiva intelectuali din comunele vecine: 3 preoți, 8 învățători, 2 notari etc., iar majoritatea au format-o străinii (jidanii) din loc.

Nu pot trece cu vederea, să nu relevez zelul, prin care tânărul învățător de aici d. Gavrilă Păușan, ne-a procurat o seară de adevărată distracție.

La 8 și jum. își ia începutul frumoasa producțiune a bravilor tineri păușeni prin cântarea „La fântână” cor mixt de A. Benea.

Atât acesta cât și restul punctelor din program „Dorul”, „Auzit-am auzit” de I. Mureșan și „Nu-mi place”, „Imi place” de I. Vidu, au fost bine executate. Îndeosebi „Dorul” și „Auzit-am auzit” au produs o generală însuflețire.

Cel mai de frunte punct al programului a fost piesa teatrală „Ilcana Consinzeana”. Debutanții și-au achitat perfect rolurile. În special țin să relevez pe: Gregoriu Păușan și dsoara Eugenia Vlaicu. Nu cu mai puțină pricepere a fost susținut rolul dsoarei Rozalia Păușan.

„Țiganul în căruță” de E. Sucișu a produs foarte mult haz.

Zelul și silința lor au fost apreciate cu însuflețire de public care și-a manifestat mulțumirea și recunoștința față de munca dlui G. Păușan.

După producțiune a urmat joc. Trebuie să remarcăm aci un lucru foarte frumos și demn de imitat. Dintre dsoarele prezente trei părți aproape au fost îmbrăcate în frumosul costum național.

Ne-am întors către casă cu mult câștig moral și nu vom uita curînd frumoasa serată.

Buciumi, la 22 Sept. n.

Dum.

Știri din Bucovina.

Turneul dlui Sadoveanu. — Bucovinenii și Liga. — Cei plecați în America. — Ca în Ungaria. — Mazilii și razeșii. — Un ziar mai puțin.

La începutul lunii Septembrie d. Sadoveanu, marele nostru director al Teatrului Național din Iași, a întreprins, fiind președinte al corului „Nicu Gane” din Fălticeni, un turneu artistic cu acest cor prin orașele românești din sudul Bucovinei: Vatra Dornei, Câmpulung, Gura-Humorului și Suceava. Nu s'a adresat așa numitelor persoane și societăți „oficiale” românești dela noi, ci a venit ca Român la frații săi aducându-le din regat iubire frățească, cântece românești și cetiri din cei mai noi scriitori de dincolo. Credea că e destul ca să poată fi primit omenește și nu se gândia că ar fi posibilă și o primire cu rezervă din partea noastră. Dar s'a înșelat, neținând seamă de micile intrigi și neînțelegeri dintre intelectualii noștri, și nouă tinerilor, cari ținem la Dsa și la cultura românească ce o răspândește, ne pare rău că n'a fost primit mai bine, mai ales la Suceava.

Cu ocazia acestui turneu, scriitorii din regat, dnii Beldiceanu, Dumăreanu și Todicescu au cetit câte ceva din operele dlor, d. Zaharescu a declamat foarte bine bucăți comice, iar corul de sub conducerea tinărului și simpaticului preot Băcilă a cântat numai piese românești. La începutul concertului d. Sadoveanu a vorbit pe scurt, lămurind scopul turneului, dar mai ales menirea cântecului românesc ca un puternic element de unire culturală a tuturor Romanilor. Cetirile au fost foarte bune, iar corul a executat cu precizie piesele românești din program. La Suceava unde ne așteptam ca să vie mai multă lume la concert, am avut de înregistrat un fiasco material, poate din pricina prea marelui număr de cântăreți, dar de sigur și din cauza indolenței noastre.

D. Sadoveanu însă a zis: „E adevărat că noi am venit și pentru cei bătrâni, dar mai ales pentru tinerime, al cărei suflet curat prețuiește mai bine jertfa ce-o aducem. Sunt fericit că mi-am realizat măcar în parte scopul”. Și în adevăr tineretul dela cele două școli medii din Suceava apăruse în număr deosebit de mare, ca să-i asculte pe dnii Sadoveanu și Beldiceanu. Din scriitorii bucovineni a cetit la Câmpulung poetul Rotică, iar la Suceava dnii L. Marian și F. Taniac. Păcat numai că publicul nostru în naivitatea lui n'a putut savura după cum s'ar fi căzut toate finețele cuprinse în schița „Banul” a d-lui Liviu Marianu. După declamările d-lui Zaharescu și cântările corului, tinerimea a dansat.

*

Bucovinenii sunt deprinși ca atunci când se due în România la vr'o festivitate, să nu meargă numai vr'o doi tre inși, ci în masse. Așa au plecat la București cu ocazia expoziției naționale din 1906 sub conducerea harnicei societăți studențești „Dacia” un număr de vr'o 1600 de țărani și intelectuali, apoi câte 500 la Iași în 1908 la expoziția istorică, la desvălirea statuei lui Alexandri în 1907 și acum la serbările Ligei, la cari au participat de sigur vre-o 1000 de Bucovineni cu toate că sunt cam depărtați de București, nu ca frații Ardeleni cari dela Brașov până la București au numai vre-o 6 ceasuri de drum. Cauzele afluenței celei mari a Bucovinenilor sunt de cântat atât în faptul că ei au fost totdeauna ca și Ardelenii oaspeții răsfățați ai celor din regat, cât și buna lor organizație făcută de societatea „Dacia” și de societățile de Arcași (pompierei).

Pe când țărani ardeleni rătăceau fără nici o țintă sau conducere pe stradele Bucureștilor, pe ai noștri îi vedeai mereu în cete numai în jurul steagurilor de arcași, din cari cei mai mulți purtau coifuri de aramă cu pânăș falfăitor, devenind astfel adevărate subiecte de atracție pentru fotografiile bucureșteni. Fiind Bucovinenii organizați de acasă, le-a fost și conducătorilor — între cari și deputatul Cesar Scalat — mult mai ușor să le exopereze locuințe gratuite și masă cu prețuri reduse.

În atenția d-lor învățători!

Lăbrăria „Tribuna” se află de vânzare toate manulele școlare ce se folosesc în dieceza Ardealului, asemenea și recvizite de scris și desemn. Comadele se efeptuesc prompt.

S'au putut vedea în pavilionul regal din parcul Carol I, unde era expoziția istorică a dlui Iorga, și foarte frumoase convoaie și cusături din Bucovina, cari erau proprietatea societății damelor române din Cernăuți. Rea impresie au făcut însă inscripțiile de pe cusături, cari erau în limbă... germană! Vechile noastre păcate!

Intr'un număr din „Tribuna” cetisem un articol despre Românii ardeleni cari se află în America și sunt în pericol să cadă pradă socialismului internațional, fiind mereu exploatați de toți aventurierii americani și din Palestina. Nu știu întru cât sunt adevărate aceste constatări privitoare la ardeleni, pentru emigranții Români din Bucovina însă ele sunt de tot îndreptățite. Pe când Ardelenii și Bănățenii din America au băncile, preoții, societățile și jurnalele lor, ai noștri, Bucovinenii, n'au nimic din toate acestea, nefiind de loc organizați. Numai în orașul Montreal din Canada sunt câteva mii de Români bucovineni fără nici o conducere și fără vr'un preot măcar. Consistorul nostru nu se interesează și nici nu se va interesa de acești răsleți și nevoiași Români, cari ar putea înființa o comunitate, dacă ar avea preot. Și sunt la noi în țară vre-o 15 preoți tineri, cari în așteptarea unei parohii, stau cu preotesele lor pe la socri, și nici unul nu se gândește să plece în America, unde ar face bune parale și ar aduce și folos neamului nostru. Unii spun că Bucovinenii dacă ar avea preot și biserică, nu s'ar mai întoarce acasă, ci ar rămânea acolo. Poate să aibă dreptate....

Nici autoritățile austriace nu se lasă mai pe jos decât cele din Ungaria. Un caz interesant de samavolnicie ne prezintă suspendarea dlui inginer Mitencu din postul de profesor la școala profesională din Câmpulung. D. Mitencu a avut îndrăzneala să candideze într'un ținut mixt compus din din Ruteni și din Români în contra unui Rutean Spânul, care a fost ajutat din răsputeri de deputatul român (?) d. Florea Lupu. Imbolnăvinduse d. Mitencu și lipsind vr'o 5 zile dela școală, dea a fost eliminat din pricina asta din învățământ. Pricina adevărată a reglementării e însă alta, anume candidatura dsale contra unui Rutean. Nedreptatea aceasta a revoltat opinia publică românească din Bucovina, și revistele politice „Wahrheit” și „Gazeta mazililor și răzeșilor” au cerut energic să se facă o anchetă severă în această privință, căci de altfel Românii cari nu s pe placul guvernului și al Rutenilor n'ar putea nici când să candideze undeva și în contra cui vreau.

În nordul Bucovinei, pe văile Ceremușului și ale Prutului până la apele Nistrului locuiesc în 52 de sate vr'o 25.000 de Români cari în mijlocul maselor de Ruteni și-au uitat limba, fără să-și piardă însă conștiința națională. Acești Români sunt mazili și răzeși, adică boiernași ai căror strămoși au căpătat acest titlu dela foștii voievozi moldoveni pentru vitejia ce-au arătat-o în diferitele răboaie cu vecinii Moldovei. Drept răsplătă li-s'au împărțit pământuri și titlul de mazili sau răzeși, fiind puși totodată să păzească granița dela nord a Moldovei. Trecând Bucovina la Austria, ei și-au păstrat titlurile și sub noua stăpânire, care însă i-a jertfit, căci mazilii și răzeșii, coboritorii nobili ai vitejilor ostași moldoveni de odinioară, au fost cel mai mult expuși pericolului rutenizării, deoarece erau la granița Galiției.

Pentru salvarea acestor Români periclitați s'a înființat în Cernăuți la 1900 o societate a „Mazililor și răzeșilor bucovineni” care scoate în anul acesta și o revistă intitulată tot astfel. Societatea are peste 4000 de membri. Prin conferințe, prin adunări și serbări populare, prin susținerea copiilor de mazili la școlile din Cernăuți, precum și prin înființarea de școli românești particulare în aceste oaze periclităte, caută conducătorii lor, dnii Dionisie cav. de Bejan și dnii Cupanescu, u-

nul profesor, iar celalalt deputat dietal, să recâștige pe acești Români uitați de atâtea vreme de frații lor, pentru neamul nostru. Gazeta amintită apare în limba română și în cea rutenă, pentru ca s'o înțeleagă și mazilii cari și-au uitat cu desăvârșire limba românească.

Ultimele două adunări din Costești și din Carapei de pe Ceremuș au fost frecventate de numărăți mazili din împrejurime, cari alergaseră să asculte cu însuflețire glasul de reînviere al conducătorilor.

Coresp.

Scrisoare din Roma.

XX Septembrie. — Manifestația. — Semnificatul serbării.

Roma, 21 Septembrie.

(Dela corespondentul nostru). În istoria Italiei, ziua de 20 Septembrie are o mare importanță patriotică și istorică, și de aceea se serbează în fiecare an cu deosebită atențiune — în anul acesta însă, serbarea acestei zile a fost și mai importantă, din pricina serbărilor cincantenarului unității regatului Italian.

O repede schițare a faptelor istorice, va folosi cetitorilor noștri, doritori de a cunoaște dezvoltarea faptelor cari au conluc la formarea statului italian de azi.

Încetase bubuitul tunului, și văpaia războinică născută în 1848 începuse a se calma, de oarece, una după alta provinciile și ducatele italiene, Piemontul, Lombardia, Toscana, Parma precum și regatul Neapolului cu Sicilia se plecaseră fără voia stăpânilor lor de atunci, dar în aclamațiile patriotice ale poporului sub steagul tricolor și sub sceptrul lui Victor Emanoil al II-lea.

Papa Piu al IX, singur mai rezista în statele sale, deși ciontite și acestea, deși pierduse Umbria și Marche, deși întrevăzuse momentul decisiv al supunerii — totuș conservator fidel al unui drept sfânt (domnia pământeană) conces scaunului papal de către Carol Quintul, nu voia să se lipsească de un drept care în lungul șir al domniei papilor formase una din condițiile esențiale ale supremației.

Lovit, bătut în afară, Papa se închise în Roma, întări zidurile, porțile, își înprospătă oastea de mercenari, și sfidând evoluția fatală a unității statului italian, răspunse cu un răs sacrastic la deviza grandioasă a eroului Garibaldi Roma o morte (Roma sau moarte).

Pentru un timp se păru că va avea dreptate: ultima încercare a lui Garibaldi de a sdrobi pe Papa se risipi cu înfrângerea dela Mentana din 1863, iar încercarea desperată a fraților Cairoli la villa Glori, n'a fost decât o nebunie eroică, demnă de timpurile cele mai glorioase ale istoriei lumii, în care o mână de oameni, împinși de flacăra divină a patriotismului, au fost masacrați de două regimente de soldați papali, la porțile Romei.

Și anii au trecut; și lumea din Roma s'a obosit de a mai sta în încordarea așteptării cu pușca încărcată; și spiritele au început să se deprindă cu ideea că un oraș sinugr, o cetate ca Roma, va putea să mai dureze singură pe când restul Italiei este unit sub o singură mână domnitoare; și astfel, în 1870, 20 Septembrie, când bersalierii lui Victor Emanoil al II-lea au spart zidul Romei lângă poarta Pia și au pătruns în cetate, au găsit în fața lor un regiment de husari papali cari de formă au tras a salvă, doi bersalieri au fost răniți, un soldat papal a fost omorât, și cetatea a închinat steagul, Roma a fost cucerită, în strigătele de triumf ale ostașilor italieni, cari s'au prefăcut în urlete de delir cu cari a răspuns populația întreagă a Italiei, a cărei deviză era aceeași ca a eroului: Roma o morte.

Se înțelege acum, de ce data aceasta are un mare semnificat în istoria unității italiene, căci

ea reprezintă inelul final care completează și isprăvește lanțul unității, iar în anul acesta, tocmai pentru că la Roma se serbează cincizeci de ani dela proclamarea unității regatului, serbarea lui XX Septembrie a avut o mai pompoasă dezvoltare.

Au luat parte toate societățile culturale din Italia, au venit reprezentanții cu bandiere din tot regatul; a venit o reprezentanță italiană din orașul Fiume, una din Triest, și una din Trento.

S'a format un cortej care a parcurs strada Romei în sunetele muzicilor și ajuns la Poarta Pia, după ce s'au depus coroane pe locul memorabil, s'au ținut discursuri patriotice și anticlericale căci, ca în toate serbările patriotice, italianul nu uită că domnia clericală a fost sute de ani stăpână efectiv pe Italia și moralmente chiar și azi masele sunt stăpânite de preoți.

Spiritul anticlerical este așa de răspândit în lumea nițel mai cultă, încât de multe ori se fac excese din cauza relei interpretări a clericalismului, și nu rare ori, pe stradele orașelor italiene, sacerdoții sunt insultați și câte odată chiar loviți de poporul care nu-i cunoaște și care confundă chestia anticlericală cu faptul că o persoană este îmbrăcată popește.

Și acest spirit anticlerical a ajuns până la gradul superlativ anul trecut, când la aceeași dată, la poarta Pia, primarul Romei, evreul Nathan, a ținut un discurs, în care a insultat pe papa Piu al X-lea, pe papa Piu al IX-lea și a insultat dogmele creștine.

S'a vorbit atunci de acest fapt, astfel că nu mai este nevoie să-l reevocăm azi. Robescu.

INFORMAȚII.

A R A D, 25 Septembrie n. 1911.

— **Buletin meteorologic.** Vremea, după cum anunță institutul meteorologic din Budapesta, se va menține caldă, cu puține schimbări, ploaia mai cu seamă în părțile sudice ale țării. Temperatura în Arad la amiază a fost de 19.4 C.

M. Sa Regele Carol va participa la serbările din Iași. M. Sa Regele Carol a comunicat d-ului ministru al instrucțiunii publice că va participa personal la serbările jubilar ale Universității din Iași.

La aceste serbări vestindu-și sosirea și peste 20 de profesori dela universitățile străine, M. Sa și-a exprimat dorința de a cunoaște.

Cu ocazia acestor serbări se vor da în Iași diferite serbări și festivități artistice.

Serbările vor fi în zilele de 26, 27, 28 și 29 Septembrie.

— **În preajma unui război italo-turc** O telegramă din Roma anunță: Sâmbătă după amiază, la bursa din Roma, s'a răspândit vestea:

— Escadra italiană de pe Marea Mediterană a plecat la Tripolis?

Vestea s'a confirmat. Deputații italieni și reprezentanții bursei s'au adresat ministrului de război cerându-i informații, ministrul însă a refuzat să dea lamuriri. Duminecă a apărut un comunicat oficios, care anunța că întreaga flotilă italiană din Marea Mediterană, a plecat sub conducerea amiralului Aubry, încă de Sâmbătă, din portul militar al Siciliei, din Sicilia înspre Tripolis. Comunicatul oficios pune

FABRICA DE SPALAT CU ABURI

„KRISTALY”

Gőzmosógyár, Kolozsvár, Pályaúdvár.

Aranjată cu mașinăriile cele mai moderne, cu putere electrică; spală, calcă și curăță albituri bărbătești și de dame și totfelul de lingerie cu prețuri moderate.

La suma de peste 10 Cor., pachetul se retrimite francat.

că flotila nu duce cu sine trupe cu contingentul pentru război, după ce n'are de gând să ocupe Tripolisul, decât să apere, împotriva mohamedanilor răsculați, viața și averea supușilor italieni din Tripolis.

O telegramă din Paris pretinde a ști că pe vasele de război s'ar afla 60,000 de soldați.

În Turcia vestea a alarmat întreagă opinia publică. Guvernul turc ar fi declarat că în clipa în care trupele italiene vor debarca în Tripolis va întrerupe orice relații diplomatice cu Italia și va expulza pe toți italienii de pe teritoriul imperiului otoman, în număr de vreo 50,000 de suflete.

Telegrame din Constantinopoli, Roma, Berlin și Paris anunță că Italia, ar avea pentru pasul ei aprobarea tuturor marilor puteri din Europa. Germania, împreună cu Austro-Ungaria au dat Porței sfatul să împlinească pretențiile Italiei, căci sunt legitime. De altă parte marile puteri depun actulmente cele mai febrile stăruinți pe lângă Poartă pentru a preveni un război cu complicații internaționale aproape incalculabile.

— **Din Arhidieceză.** Escel. Sa Preasf. Mitropolit Dr. Victor Mihalyi a conferit — serie „Unirea” — Duminecă în 17 Septembrie s. orduri ale subdiaconatului și diaconatului, iar Joi în 21 Sept. sărbătorirea Nașterii P. C. V. Maria a ordonat de preoți pe profesorii gimnaziali: Augustin Caliani și Petru Suciu și pe clericii abs. Patriciu Mureșean din Buciumi dispus administrator parohial în Sân Mihail deșert (distr. Dârgei), Longin Corcheș din Câmpeni dispus administrator parohial în Șutu (distr. Indolului) și Teodor Pădurean din Coroiu dispus administrator parohial în Ciucmandru (distr. Ibașfalăului).

— **Uciagașul lui Stolypin,** Bagrov, după cum anunță o telegramă din Kiew, a fost azi executat prin strangulare. Eri a sosit aprobarea țarului pentru sentința de moarte și ea a fost împărțită imediat condamnatului. Înainte de a se prezenta călăului Bagrov a dorit să vorbească cu un rabi, procurorul însă nu i-a împlinit dorința. Execuția a avut loc azi dimineață la orele 7 și n'au asistat decât persoane oficiale.

— **Esamen de maturitate în Brașov.** Cetim în „Gaz. Trans.”: Sub presiunea dlui asesor consistorial M. Voileanu și în prezența comisariatului guvern. Kalkbrenner s'a ținut Sâmbătă la gimnaziul gr. or. român din Brașov esamenul de corigență și supletor de maturitate. La esamenul de corigență din câte un obiect s'au prezentat 12 candidați, iar la esamenul supletor din toate obiectele 1 candidat. Au fost declarați maturi următorii 9 candidați: Oct. Bârsan, Nic. Dobrotă, Ioan Cotruș, Ioan Guțu, Dion. Socol, Hor. Sorescu, Iosif Stănease, Matei Tarcea și Sabin Medean. Trei candidați au fost îndrumați la esamenul de corigență din câte un obiect pe luna Decembrie, iar unul la repetiția esamenului întreg peste 1 an.

Esamenul supletor și de corigență la școalele noastre sup. com. va avea loc Luni în 25 Sept. n.

— **Necrolog.** George Căpitan, tatăl preotului Ioan Căpitan și-a dat nobilul său suflet Vineri, în 22 l. c. n. în Cladova în etate de 73 de ani.

Odihnească în pace!

— **Curs de limba română la universitatea din Viena.** Un curs de limba și literatura română se va face la universitatea din Viena, cu începere dela 1 Octombrie.

Acest curs va fi atașat la cursul de filosofie română a seminarului, al cărui titular este savantul profesor Wilhelm Meyer-Lübke.

Asemenea cursuri există pe lângă universitățile din Berlin și Lipsca.

Noul curs a fost instituit din inițiativa dlui T. Maioreșcu, ministru de externe.

— **Constituirea „Societății de lectură” a tinerimii gimnaziului din Blaj.** În 19 Sept. a avut loc constituirea „Societății de lectură a tinerimii studioase din Blaj, sub conducerea Mult Onor.

Domn Alexandru Ciuga, cu care ocaziune au fost aleși următorii membrii:

Notar: Augustin Popa cl. VII, bibliotecar: Ștefan Pantea cl. VIII, vice-bibliotecar: Gavrilă Preeup cl. VII, cassar: George Somlea cl. VII, controlor: Crăciun Rădu cl. VIII.

În secția pentru censurarea operatelor au fost aleși următorii: Gregoriu Geaflea cl. VIII, Cornel Subașiu cl. VIII, Mircea Pop cl. VIII, Dumitru Neda cl. VII, Flaviu Șt. Șuluțiu cl. VII și Dumitru Tonceanu cl. VII. — Vasile Desmirean, prezident, Ioan Groze, secretar.

— **Maestrul-Caragiale** a cedat, pe cum aflăm, dlui Em. Gârleanu pentru suma de 2000 lei, dreptul de a-i reprezenta toate piesele pe scena teatrului din Craiova și a tuturor scenelor din provincie — afară de teatrele din Iași și București.

— **Cununie.** Dșoara Emilia Magier din Saurău și d. Virgil Bulz din Șteia își anunță cununia ce se va celebra la 18 Sept. a. c.

Felicitările noastre!

— **Tinerimea română din Cluj** își va ține seara de cunoștință la 3 Oct. st. n. seara la 8 ore, în sala cea mare a restaurantului Biasini. Rugăm numeroase participări. Invitări speciale nu se trimet. — **Tinerimea.**

— **Parastas.** Ni-se scrie Duminecă în 17 Septembrie a. c. s'a celebrat parastas în sf. biserică din comuna Macea pentru fericitul Dr. Petru Opre care văzându-și sfârșitul apropiat s'a retras din Arad la surorile lui ca să fie înmormântat în pământul unde zac osemintele adormiților săi părinți.

Poporul din Macea s'a arătat recunoșcător față de fiul comunei participând atât la înmormântare condusă de P. C. arhimandritul Augustin Hamsea azistat de mai mulți preoți cât și în ziua de parastas. Parastul a fost servit de paroul local Ladislau Petrița și Ioan Nicorescu paroh din Curtici. Acesta din urmă a rostit popoului un cuvânt binecuvântând memoria defunctului.

x Atragem atențiunea publicului nostru asupra mobilelor lui George Stahl din Lugos expuse la expoziția de acolo.

x **Németh și Király,** croitorie pentru domni Cluj, str. Tömö 5, anunță on. public român din loc și împrejurime, că au sosit ștofe indigene și străine, pentru sezonul de toamnă și iarnă. Pardesii, paltoane se pregătesc pe lângă prețuri acomodată, conform modei. Rugăm on. public pentru sprijinirea și mai departe.

x **Seminarul juridic Dr. Geréb, Cluj, Str. Farakas** (lângă edificiul cel vechiu al teatrului). Pregătește pe lângă onorar mic, pentru examenele de drept, de stat, riguroase, de drept de stat, examene de avocat și de magistrat. În 3 luni se câștigă licența de doctorat. Fiind în pragul proiectelor de reformă a învățământului juridic, e de dorit ca toți cei interesați să se adreseze spre binele lor la acest seminar, care înlesnește mult cariera advocațională.

ECONOMIE.

Ședința plenară a Direcțiunii Băncii Generale Română de Asigurare din Sibiu.

Ni-se comunică din Sibiu: Eri s'a ținut aici ședință plenară a Direcțiunii Băncii Generale de Asigurare Română din Sibiu, sub președinția dlui Parteniu Cosma. Au luat parte membrii din direcțiune, dd. Sara Raicu (Arad), Dr. Coriolan Pop (Oradea-mare), Dr. Aurel Cosma (Timișoara), P. Dreghici (Seliște), Dr. G. Tripon (Bistrița), Andrei Cosma (Șimleul Silvaniei), Nicolae Garoi (Brașov), Dr. Nicolae Șerban (Făgăraș), Dr. Caius Brediceanu (Lugoj), I. Vulcu (Orăștie), Ioan Lăpedatu (Orăștie), Dr. Liviu Lemenyi (Sibiu), Dr. L. Borcia (Sibiu), Dr. Octavian Russu (Sibiu).

Direcțiunea, pe cum aflăm, a luat la cunoștință improtopolarea firmei și a stabilit tarifele diferitelor ram de asigurare.

Una dintre chestiunile mai importante ale ședinței a fost însă, alegerea bărbatului potrivit pentru conducerea noului așezământ financiar. Chestiunea aceasta a căpătat una dintre cele mai norocoase soluțiuni. La postul important, de director executiv a fost chemat d. Ioan Lăpedatu, directorul executiv al „Ardelenii”, un om numai de seamă în lumea noastră financiară, unul dintre cei mai buni scriitori economiști, ci și cu pregătiri speciale pentru postul acesta. Precum suntem informați, d. Lăpedatu, a acceptat postul.

S'au mai ales doi funcționari, tot oameni cu pregătiri speciale.

Banca Generală Română de Asigurare își va începe activitatea la 1 Ianuarie 1912. Un nou câmp de activitate financiară, menit să desăvârșească tânăra noastră organizație economică, se deschide pe seama capitalului și a muncii românești. Nu ne îndoim că noua instituțiune va lua repede avânt. Direcțiunea, în compoziția ei, este însăși o garanție pentru aceasta. Toate regiunile românești le aflăm reprezentate în ea, prin oameni de muncă și factori dintre cei mai însemnați ai vieții noastre publice.

Urăm noului institut, care își inaugurează activitatea sub auspiciu așa de frumoase, succes desăvârșit.

Inscrierile la Academia agricolă din Cluj pe anul școlar 1911—1912 se fac în timpul dela 1—8 Octombrie a. c. După 8 Octombrie până la 15 Octombrie a. c. ascultătorii se admit numai pe baza unei cereri în scris, adresată corpului profesoral, iar după aceea până la 1 Noembrie a. c. primirea o încuviințează ministrul. Inscierea se face în persoană, în caz de împiedecare însă candidații se pot anunța, în termiunul fixat, și în scris, având a-și transpune documentele și taxele. Taxele de plată la înscriere fac cor. 57.20, plus taxa școlară pe cel puțin prima jumătate a anului cor. 40. Ascultătorii extraordinari plătesc de fiecare obiect de învățământ câte cor. 8. Taxa de întreținere în convict este de cor. 44 lunar, afară de aceasta o taxă pentru uzarea mobilierului de cor. 25 pro semestru.

Banca jidovească din Șomcuta-mare, botezată „Kereskedelmi bank r. t. și-a urcat — scrie „Tovărășiei” din Orăștie — capitalul dela 500 mii la 750 mii coroane. Faptul acesta îi privește. Dar odată cu urcarea capitalului au hotărât și deschiderea unei filiale în comuna Șulumedi. Comuna aceasta, după cât știm, e curat românească. Ce caută și cine stă într'ajutor băncii jidovești să se cuibărească acolo?

Nu lăpădați nutrețul! D. Osvadă, redactorul „Tovărășiei”, urmărind dările de seamă oficioase, scoate la iveală în eselența sa foaie, că în țara e mare lipsă de nutreț și de aceea dă sfat popoului nostru, care, în ținuturi mai muntoase tot a ajuns a avea nutreț, uneori chiar bun, — să-l țină bine, să nu-l lapede, că-i vine vremea când seva căuta și cu preț îl va putea da!

„Severineana” societate comercială în Caransebeș, își va ține a XIII-a adunare generală ordinară la 28 Septembrie în sala Reuniunii române de cântări și muzică. Bilanțul pe anul acesta se saldează cu un profit curat de 7875.12 cor.

Piața de cereale din Arad.

Arad, 22 Sept.

Ploaia care a căzut în cantitate ce-i drept cam mică, a înviorat puțin câmpul și a promovat munca de toamnă.

S'a tre ut azi:

600 mm. grâu	11.40—11.60
200 mm. porumb vechi	8.20— 8.30
100 mm. ovăș	9. ———
100 mm. săcară	9.40— 9.50
100 mm. orz	8.40— 8.50
100 mm. porumb nou	7.30— 7.30

Prețul pentru cincizeci chilograme în corosne.

La librăria „Tribunei“ se află de vânzare următoarele:

Biblioteca copiilor, a 4 fileri.

- Nr. 1. Peneș Curcanul, Poesie de V. Alecsandri
- Nr. 2. Tolpa și Ștefan Vodă, Trad. pop. de S. Fl. Marian. Țăranul și Pescarul, Fabulă de C. Bălănescu.
- Nr. 3. Toma a lui Moș, sau Românul la bătrînețe, Legendă de V. Alecsandri. Fragile, Istorie morală.
- Nr. 4. Stan Bolovan, Poveste de I. Pop Reteaganul.
- Nr. 5. Fulgerul, Istorie morală. Sfaturi bune.
- Nr. 6. Fata bărbată și fata leneșe, Poveste de I. de Anton Pann. V. C. Fundescu.
- Nr. 7. Povestea unei păsărice, Poesie de V. Alecsandri.
- Nr. 8. Patru frați, Dialog de I. Dariu.
- Nr. 9. Opișanul, Legendă de V. Alecsandri.
- Nr. 10. Isteață și pace, Poveste de I. Pop Reteaganul.
- Nr. 11. Ariciul și vulpea, Fabulă de I. Ispirescu. Judecată dreaptă după „Icoana“ lumii Prelucrate de I. Dariu.
- Nr. 12. Copilul cerșitor, Istorie morală de D. Lăpădat. Mai bine ceva decât nimic, Fab. de Anton Pan. Leul la vânat, Fabulă de Alex. Canici.
- Nr. 13. Trifon Țiganul și Popa, Poveste de N. Clonță, Țăranul și vulpea, Fabulă de V. G. Carp.
- Nr. 14. Bătrânii săraci dar onești, Poveste de învăț. asociat. Mircea cel Mare și Soții, Legendă de D. Bolintineanu.
- Nr. 15. Costea Ciobanul și mama lui, Poveste de D. Lăpădat. Preda Buzescu, Legendă de D. Bolintineanu.
- Nr. 16. Plescuță, Poveste populară de Domeșiu Dogariu.
- Nr. 17. Omul frumos, poesie de A. Mureșianu. O familie fericită, (din Istoriile lui Andersen). Tradusă de I. Popovici.
- Nr. 18. Armeanul Neguțător și Fiul său Gherghel, (Poveste culeasă din gura poporului) de Rebreanu. Bunica evlavioasă, (din istoriile lui Andersen). Trad. de I. Popovici. Găcituri.
- Nr. 19. Norocul și mintea, Poveste de I. Pop Reteaganul.
- Nr. 20. Bărnușca, Poveste de S. Fl. Marian.
- Nr. 21. Doi frați și două surori, Convorbire întocmită pentru copii de I. Dariu.
- Nr. 22. Picătură de apă, Istorie morală instruc. după „Org. pedag.“
- Nr. 23. Movila lui Burcel, Legendă de V. Alecsandri. Urmările Limbușiei, Poveste morală de Anton Panu.
- Nr. 24. Ioniță, Istorie morală de P. Vanou. Fluturii, Poesie de N. Beldicenu.
- Nr. 25. Bătălia dela Călugăreni, Fragment istoric de C. Aricescu. Clopotul, Istorie morală, trad. de I. Popovici.
- Nr. 26. Sandra, Legendă pop. de Ion Dologa. Ștefan și Cornu, Poesie de V. Alecsandri.
- Nr. 27. Angheluș fecior de împărat, Poveste de D. Dogariu.
- Nr. 28. Îndreptarea școlarului stricat, Istor. morale de N. Boiu. Vorbe și răspunsuri potrivite, de P. Ispirescu.
- Nr. 29. Copila de omenie și Roata Norocului, Istorie morale după „Școala și Familia“. Marcus turcu, Legendă de M. Pompiliu.
- Nr. 30. Sentinela Română, Poesie de V. Alecsandri.

Cărți de rugăciuni.

Glaslov (Orologion) leg. roșie	2.40
„ „ l. piele roșie, aurită	4.—
„ „ leg. roșie	2.10
„ sau orologiu „	1.90
Manual de cântări bisericești sau Octoihul mic legat piele roșie	3.20
Manual de cântări bisericești sau Octoihul mic leg. roșie	1.60
Octoihul cel mic	1.50
Ocle opt glasuri sau octoihul cel mic	1.50
Acaftisul preasfintei născătoare de D-zeu și alte rugăciuni leg. în piele roșie	3.20
„ leg. în piele neagră aurită	4.—
„ „ „ brună, neagră și lila	

cu negru	5.20
„ leg. pânză neagră, aurită	1.75
„ leg. pânză roșie	1.70
„ leg. de os alb foarte frumoasă	10.—
„ de piele brună	10.—
„ im de os, albă	2.75
„ leg. roșie	1.70
Acaftisul Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu și alte acaftiste și rugăciuni foarte evlavioase și de folos	1.20
Patima și moartea Domnului și Mântuitorului nostru Isus Christos. Legătură neagră aurită	2.—
Icoana sufletului. Carte de rugăciuni și cântări bisericești leg.	1.—
Rugăciunile școlarilor și cântări bis. pentru școalele populare române. Alese și întocmite de N. Ștefu, inv.	—50
Mărgăritarul sufletului. Carte de rugăciuni și cântări, întocmite pentru toate trebuințele vieții leg. roșie și vânăță	1.—

La Librăria „Tribunei“ se află de vânzare losuri dela „Reuniunea Femeilor Române“. Bucata Cor. 1 + 10 fileri porto. Recomandat 35 fileri.

La librăria Tribunei se află de vânzare Cuvântări bisericești de Massilon episcop de Clermont. Trad. de I. Genț protopop gr.-cat. Volumul I costă 5 cor., iar volumul II 3.40 cor.

Nicolae Mazere profesor în Iași Harta etnografică a Transilvaniei în mărime de 107—97 cm. Bucata costă cor. 4, cu supliment cor. 6.50.

La Librăria Tribunei se află de vânzare cărți postale ilustrate, reprezentând pe M. Eminescu și G. Barișiu. Aceste ilustrate se vind în favorul fondului pentru ridicarea a câte unui bust susnușitorilor bărbați. Prețul 10 fil.

Iosif Stanca: Școala română și învățătorul român din Ungaria în lumină adevărată. a 1 cor. + 5 fil. porto, recomandat 30 fil.

**REISZ MIKSA
FABRICĂ DE
MOBILE**

in

BÉKÉSCSABA — NAGYVÁRAD

Andrássy-ut 41—43. Rákóczi-ut 14.
(Lângă »Apollo«.)

Blănării !!!

precum: boauri (muff) tocure de picioare, — Jachete, după croiu englez și francez, berletuieli cu lână, etc. Reparări și transformări bune și ieftine se pot câștiga la

Nicolae Gruția,
blănar
Temesvár - Josefstadt,
Hunyadi-ut 9.

Atelierul de dentură

Radu Novák

Arad, Tököly-tér 7.

Etagiul I.

Gruber Dezső
magazin de pălării și articole de modă pentru bărbați.
Cluj—Koloșvár.

Colțul străzii Wesselényi și Szép, vis-à-vis cu hotelul »Fészlc«.

Noutăți în diferite soiuri de
PĂLĂRII

de domni și copii, albituri, cravate și toffelul de articole. — Prețuri solide. — Serviciu conștiincios.

Comandele din provincie se execută prompt și francate.

Krämer Károly
strungar
Făgăraș, Apaffy-utca Nr. 2.

Primește spre efectuare și reparare toate lucrurile ce aparțin acestei branșe, și recomandă neguțătorilor dopuri pentru buți, în orice mărime, pregătite din material excelent.

Ține în depozit în abundență mare toffelul de articlii pentru fumători gherghefuri pentru lucrul de mână etc. etc.

Comandele din provincie se execută prompt și cu cea mai mare punctualitate.

Obiectecte admirabile.

Ilustrate

cu vederi din Arad, peisaguri, pasteluri și motive românești se pot căpăta

la „Librăria Tribunei“.

Convocare.

Comuna promontorială din *Şiria* (Világos) își ține

adunarea generală

la 27 Septembrie 1911 st. n. dimineața la 9 ore în cancelăria oficiului promontorial, dreptce on. proprietari de vii prin aceasta sunt poftiți a participa la adunarea indicată.

OBIECTELE:

1. Staverirea termenului culesului de vii.
2. Construirea preliminarului pe 1912.
3. Pertractarea noului statut promontorial.
4. Alte obiecte obveninde.

Şiria, (Világos) 17 Septembrie 1911.

Prezidiul promontorial.

P. T.

Subscriși avem onoarea a face cunoscut On. public din loc și jur că **prăvălia noastră de pește și fructe sudice**, care există de mai mulți ani în casa noastră proprie **Strada Hirschner No 4, am mărit-o** introducând și

mărfuri de coloniale și delicatose

Zilnic: Pește proaspăt; cafea proaspăt prăjită făină și petroleu; toffelul de brânză.

Pelângă acestea purtăm și mai departe negoțul de pește și fructe sudice.

Prin mijloace suficiente și legături cu firme de de primul rang suntem în plăcuta poziție a oferi Onor. public mărfuri bune și cu prețul cel mai redus.

Rugăm deci pe on. public a face o încercare și a să convinge de calitatea cea mai bună și de prețul redus al mărfurilor.

În speranță că On. public ne va da binevoitorul său sprijin semnăm

Cu stimă:

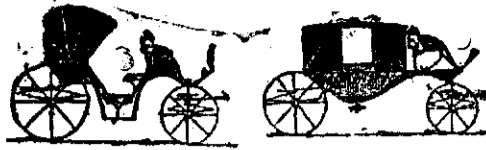
Frații Gingold.
Brașov.

Salon de haine bărbătești
J. Schneider, Sibiu
Hermannsplatz 8, etagiul I.
Palatul Habermann. (Nagyszeben).

ANUNȚURILE

se primesc cu prețuri moderate la administr. Tribunei.

KIRÁLY LAJOS

ferar, dogar, șelar și lustruitor.
Aiud—Nagyenyed, Str. Teiușului 14.

Recomandă uzina sa înlocuită cu puteri motorice și lucrative bune, pentru prepararea articolelor de *ferărie, șelărie și lustruire* cu prețuri ieftine, dispunând de un serviciu prompt, execuție modernă.

MEGYERI IMRE

văpsitor de haine, curățitor chimic, broderie, și institut pentru spălătul rufelor cu aburi, în **ALBA IULIA · Gyulafehérvár. Széchenyi-u.** (îngă biserica călug).

Primește curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și de pat, perdele și ori-ce lucruri din bransa aceasta cu prețuri foarte moderate. Curățire și vopsitorie chimică de tot-felul de haine pentru bărbați și femei, pardesii fără a le desface, apoi materii de mobile, perdele, dantele etc., cu prețuri moder.

Ciobotari, ATENȚIUNE! Pantofari

AUREL BRINZAY

fabricant de unelte,
BUDAPEST, VIII., Losoncy-utca 18

Pregătește toffelul de unelte pentru ciobotărie și pantofărie.
Catalog trimis gratis.

Zaharie Bârsan:

Impresii de Teatru din Ardeal
à 2 Cor.

(10 fileri porto).

: Se poate căpăta la Librăria Tribunei Arad.

Toffelul de blănării

precum: boauri, (muff), tocure de picioare, Jachete după croiul englez și francez, berletuiei cu lână, toffelul de căciuli, etc. Reparări și transformări bune și ieftine se pot câștiga la

Puskás József,

blănar

Aiud—Nagyenyed.

Szentkirály-utca 80—82. sz.

Scoaterea dinților, dinți artistici, poduri în gură, de aur, coroane, efeptuiește

QUIL REINHOLD

DENTIST,

pe lângă prețuri moderate și garanță
LUGOȘ, STR. BONNÁ CZ 11.

P. Bittenbinder

colorator de măiăsuri, curățitor chimic de haine și spălător.

Timișoara — Temesvár.

Centrala: Józsefváros, Fröbel-u. 37.
Filiala: Gyárváros, Fő-utca 27. sz.

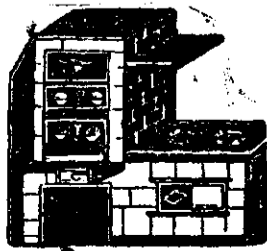
Curăță și colorează, chimic, ori-ce haine de dame, domni și copii, perdele, pânzături și îmbrăcăminte de mobile. — Apoi spală și calcă ori-ce fel de albituri, gulere și mangete. Comande din provincie se fac prompt. Costume barb. curăț chimic cu 3 cor.

CARL GÜRTLER

Iăcătuș artistic și pentru edificii

SIBIU Str. Elisabeta 26.

se recomandă la toate lucrările ce se țin de specialitate mai ales
LA ZIDIRI NOI.

Lucrări ornamentice, precum peatră grilaj, grilaj la morminte și galerii, se pregătesc conform gustului în modul cel mai succes

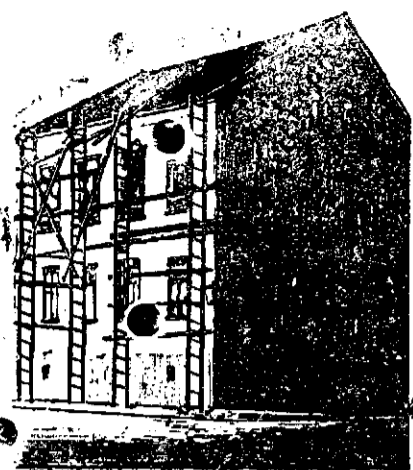
Paratonere și montarea lor. Instalațiuni de apaducte, closete, baie, introducere electrică executate cu măiestrie.

Reparaturi se primesc. Mare magazin de căminuri perpetue în diferite mării.

Carl Gürtler junior.

Biroul arhitectului

Jfj. Czako Lajos
Kolozsvár
Monostori-ut 60.
 Telefon No 936.

Primește orice lucrări din acest ram, planuri, preliminar de spese, conducerea și supraveghierea edificărilor, controlarea și valorarea lor, cum și edificări complete, atât în loc cât și în proviucie, pelângă prețurile cele mai moderate.

Nagy Sándor, sculptor, Arad, Kossuth-u. No 4.
 :- In stabilimentul de piatrărie a lui Mairovitz. :-

Execută și reparaază

lucrări de sculptură artistică

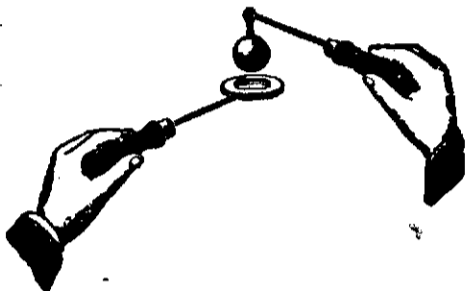
figurate și decorative precum și portrete după natură și fotografii, monumente mormântale, totfelul de produse ale industriei, apoi lucrări moderne sculptate pentru decorația zidurilor din teracotă, piatră, ghips, ciment și din alte materii pelângă prețurile cele mai ieftine și servieiu conștiințios.

Friederich Schintzel
 fabrică de mizeluri, salamă și cârnățarie
Nagyszeben — Hermannstadt
Jungerwald-Strasse Nro. 3.

Își recomandă diferitele specialități de cârnați de cea mai fină calitate, șunci, salamă, pariser, cârnăței de hrean și Frankfurt, caș de ficat, sarfaladă, etc. Slănină albă și pipărată, unsoare curată de porc. — Liste de prețuri gratuit. Vanzătorii primesc rabat. Comandele din provincie se efeptuiesc prompt, atât la expediția cu poșta cât și cu trenul.

In atenția susținătorilor de școale.

Requisitele obligatoare pentru școalele confesionale în cadrul legii XXVII, § 15 din 1907, se pot cumpăra mai avantajos dela

Hábel Mátyás Géza

fabricant de recvizite școlastice
Budapesta, VII., Vas-utca No 7.

== Atellerul de fotograraflat a lui ==

Csizhegyi Sándor

Cluj—Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér Nr. 26.
 (Lângă farmacia lui Hintz).

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fotografii, deasemenea acvarele, picturi în olei, specialități în pânze ori mătase, cari prin spălare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă n'o confundați, Cluj—Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér No 26, lângă farmacia lui Hintz. — Referindu-vă la acest ziar veți avea favor în prețuri.

În 1904 a câștigat dela societatea din Budapesta a văpsitorilor auritorilor și instruitorilor diplomă.

Taferner Antal

auritor de bisericel și saloane
Versecz, Temesvári-u. 20.

Primește spre executare, conform planului aurire și reparare, iconostase, altare, s. mormânt, acoperiș de turnuri, aranjamente bisericesti apoi pregătirea tuturor lucrărilor de bransa aceasta precum și repararea și vopsirea de nou a monumentelor deasemenea și orice lcoane bisericesti. La dorința pregătesc prespect; pentru vederea lucrărilor în provința merg pe — — — specle mele proprii. — — — Execuție promptă. Servieiu conștiințios.

Societate acț. de mașini agricole și mehanice

(Mezőgazdasági és műszaki R. T.)

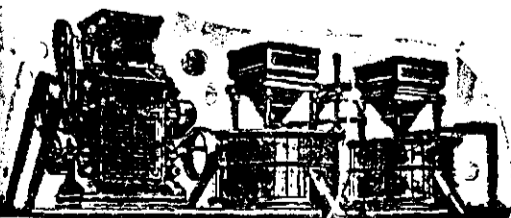
Nagyvárad, Rimanóczy-u.1.

Mare depozit de mașini agricole și mehanice.

Liferează: mașini agricole și industriale, unelte, aranjamente de mori, mașini de abur, motoare cu olei, benzin și gaz. Automobile, articole californice, curcubete, pentru vin, bere și apă. Olei pentru mașini și cilindre.

Totfelul de unsori pentru mașini, saci, ponevi, valtrapuri, ștreanguri și pălămare; curele pentru mașini, pompe, mașini pentru vin și viticultură precum și utensilii; stropitoare, îngrădituri de sârmă, cumpene, desinfectorii și dulapuri de salvare.

Secție de electricitate și mașinării.

Bencsik Zsigmond în Déva

Oferă

ghete americane și franceze

cusute cu mâna în atelierul propriu — precum și —

ghete gata

f. moderne p. bărbați, femei și copii.

galoși, ghetе comode și p. gimnastică. —

Mare magazin de gume renumite de Sullivan pentru tocuri la ghetе și creme excelente.

Ghetele pentru picioare neregulate și bolnave le pregătesc după măsură. — La comanda din provincie este destul a se trimite o gheată folosită. — Serviciu prompt.

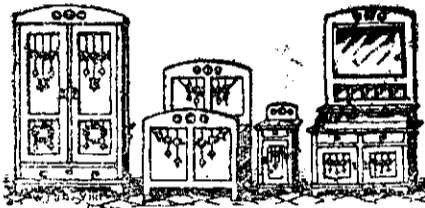
Expoziție permanentă în magazinul de mobile a lui Gheorghe Stahl din Lugos

Strada Bisericei (Templom-u) No 15.

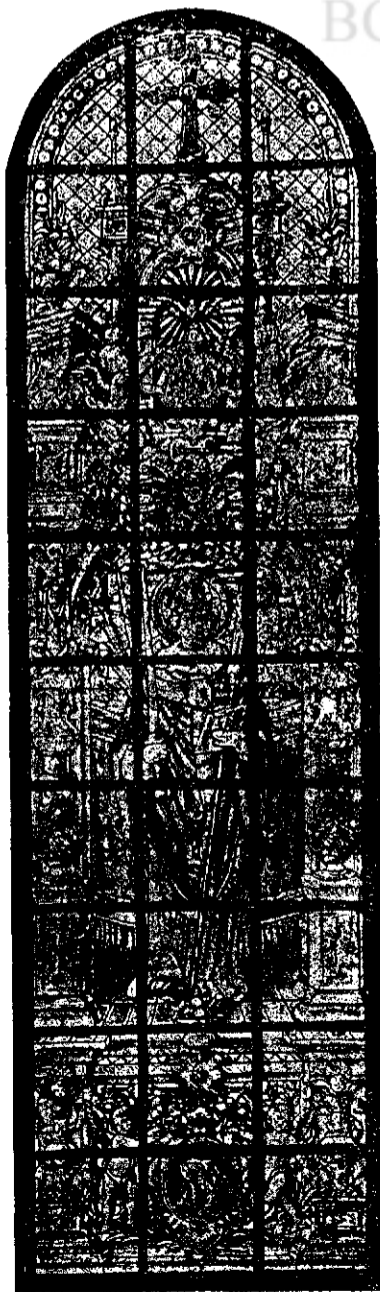
Recomandă totfelul de

mobile

de tâmplărie și tapițerie, cum și mobile pentru sufragerii, dormitoare, saloane și birouri, din lemn (Thonet), fier, aramă și piele, tablouri: peisage, nuduri și icoane, oglinzi, jardiniere, console, covoare pentru pat, mese și dușumea, otomane, draperii, perdele, etc. în asortiment bogat, calitate bună, fabricație proprie și prețuri ieftine. — Comandele se execută prompt.

Comandele se execută prompt.

Ligeti Sándor,

colorator de geamuri, atelier industrial pentru mozaicuri de sticlă și rame de aramă.

Budapest,

IV. Papnevelde-utca 8. sz.

Lucrează artistic geamuri de biserică colorate, mozaicuri de sticlă și rame de aramă dela cele mai simple până la cele mai complicate, cu prețuri moderate. — Geamurile aproape tuturor bisericilor gr. cat. sunt lucrate în atelierul meu, între cari și ferestrele bisericii noi zidite din Szász-Ujfalu (lângă Aiud) toate sunt lucrate în atelierul meu propriu.

Magazinul de blănărie și cojocărie

Dudás Sándor

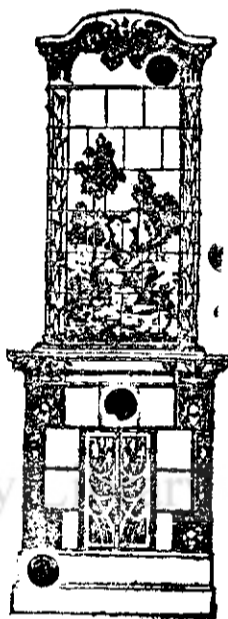
Cluj—Kolozsvár,

Strada Unio Nrul 12.

Pregătește totfelul de articoli aparținători acestei branșe, în preț favorabil precum: Bitușe de călătorie, tocuri pentru picioare, lânării, cojoace pentru bărbați și femei, după modele franceze și engleze, colilere, manșoane, căciuli etc. după moda cea mai nouă. Mare depozit de covoare de lână.

Mare depozit de cuptoare.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că în Kolozsvár, Monostori-u. 7, am deschis un mare magazin înregistrat și provăzut cu cuptoare din țară și străinătate, unde se află în depozit permanent cuptoare moderne de majolică stil secesion și cuptoare de oțel Daniel, precum și căminuri și cuptoare de bucătărie.

Atrag atenția publicului asupra depozitului meu model, asigurînd-ul tot odată despre calitatea perfectă ale articolelor și prețurile cele mai solide.

Așteptând binevoitorul sprijin sunt cu deosebită stimă:

Tamásy József,
Kolozsvár.

Cornel Tunner

industrie de marmoră și granit în Timișoara-Fabrik, Andrásy-ut No 22. și Timișoara-Josefin, Hunyadi-utca No 4.

Își recomandă magazinul său bogat asortat cu

pietrii monumentale

table de marmoră, statui, etc., fabricație proprie în executare de gust frumos și preț moderat.

Având un magazin bogat, oferă — mai ieftin ca orice concurență. —

Recomandându-se on. public roagă cercetarea binevoitoarelor comande:

Cornel Tunner,
măiestru de sculptură în piatră.

Abonați „TRIBUNA POPORULUI”!
cea mai bună și mai ieftină foaie populară.